Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ № 134 (8874). ● 9 июль, 1986 йил ● ЧОРШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

РАСМИЙ ВИЗИТ БИЛАН

СССР Олий Совети Президиумининг таклифига биноан Франция Республикасининг Президенти Ф. Миттеран рафиқаси билан 7 июль куни расмий визит билан Москвага келди.

Аэродромда Франция раҳбари ва унинг рафиқасини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико рафиқаси билан, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе рафиқаси билан, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

Меҳмон аэродромдан Кремль томон йўл олди.

* * *

Катта Кремль саройининг Георгий залида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев рафиқаси билан Ф. Миттеранни ва унинг рафиқасини табриклаб, кутиб олдилар.

* * *

Мотоциклчилар эскорти ҳамроҳлигидаги автомашиналар кортежи ўтган кўчалар ва майдонларда Франция ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари, табрик транспарантлари осиб қўйилган эди.

* * *

7 июль куни Кремлда М. С. Горбачев билан Ф. Миттеран учрашдилар.

Дунёдаги аҳволнинг туб проблемалари юзасидан ўтган йили Парижда бошланган сиёсий мулоқот давом эттирилди. Бу аҳвол ҳали ҳам кескин бўлиб турибди ва уни юмшатиш лозим.

Иккала суҳбатдош бу суҳбатнинг муҳимлигини қайд этдилар, суҳбат мароқли ва мазмунли бўлди, М. С. Горбачев билан Ф. Миттеранга хос самимийлик ва ҳамжиҳатликка интилиш руҳида, Европа хавфсизлиги ва халқаро хавфсизлик учун, Совет — Франция муносабатларининг ҳолати учун икки мамлакат раҳбарлари зиммасидаги юксак масъулият муҳитида ўтди.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми Катта Кремль саройида Ф. Миттеран ва рафиқаси шарафига зиёфат берди.

Президентнинг сафарида ҳамроҳ бўлиб келган Франциянинг давлат ва сиёсат арбоблари у билан бирга бўлдилар.

Совет томонидан М. С. Горбачев рафиқаси билан, А. А. Громико рафиқаси билан, Н. И. Рижков рафиқаси билан, В. И. Воротников, Э. А. Шеварднадзе, А. Ф. Добринин, А. Н. Яковлев, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

М. С. Горбачев ва Ф. Миттеран нутқ сўзладилар, уларнинг нутқлари зўр эътибор билан тингланди ва қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

ЯНГИЧА АНЪАНАЛАРГА КЕНГ ЙЎЛ!

Партиямиз меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги фаолиятда совет турмуш тарзининг, жамият маънавий маданиятининг ажралмас хусусияти бўлиб қолган янги социалистик анъаналар, урф-одатлар, байрамлар ва маросимларни шакллантиришга катта аҳамият бермоқда. Чунки Совет байрамлари ва урф-одатлари муҳим социал ва маданий, идеологик вазифаларни бажаради, авлодлар алоқасини, революцион, жанговар ва меҳнат анъаналарини давом эттириш воситаси ҳисобланади.

Ҳозирги даврда жаҳонда идеологик кураш кучайиб кетганлиги муносабати билан янги анъаналарни, социалистик маросимларни ривожлантиришга тааллуқли масалалар ҳам алоҳида аҳамият касб этмоқда. Буржуа пропагандаси совет кишиларининг онгида эскича зарарли бидъатларни жонлантиришга, миллатчилик идеологиясини тарқатишга, халқимизнинг мустаҳкам бирлигини бўшаштиришга умид боғламоқда. Ана шундай шароитда янги социалистик маросимларни турмушга кенг жорий этишнинг аҳамияти ўз-ўзидан кучаяди.

Янгича анъаналар ва маросимларни пропаганда қилиш ҳамда уларни меҳнаткашларнинг турмушига жорий этиш юзасидан область, шаҳар ва район жамоатчилик кенгашлари ташкил этилган, корхоналарда шу масалалар билан шуғулланувчи кўмаклашиш группалари, комиссиялар ишлаб турибди. Лекин шунга қарамасдан меҳнаткашларнинг маълум бир қисми орасида диний сарқитлар таъсири ҳамон яшаб келмоқда, улар совет кишиларининг социалистик турмуши ва меҳнатига ҳалал бермоқда.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программасида партия илмий материалистик дунё қарашни кенг ёйиш учун, диний сарқитларни бартараф этиш учун, диндан жамият ва шахс манфаатларига зид равишда фойдаланишга бўлган уринишларга қарши ғоявий таъсирнинг барча воситаларидан фойдаланиши таъкидланган. Шуни эътироф этиш кераккн, диний хурофотларга муросасозлик билан қараш, баъзан ҳатто унга йўл очиб бериш ҳоллари учраб турибди. «Бир қанча партия ташкилотлари,— деб таъкидланди Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XXI съездида,— динга йўл қўйиб берадилар, баъзан эса у билан тўғридан-тўғри тилёғламалик қиладилар, қолоқ анъаналар ва урф-одатларга эрк бериб қўядилар». Атеистик тарбияни кучайтириш масалаларига бағишлаб яқинда бўлиб ўтган область партия активи йиғилишида ҳам бу соҳадаги мавжуд камчиликлар очиб ташланди.

Айрим партия, касаба союз, комсомол ташкилотлари оилавий-маиший турмуш билан боғлиқ бўлган маросимларни янги мазмун ва форма билан бойитишга эътибор қилмаяптилар. Ваҳоланки, бу борада меҳнат коллективлари ва улардаги жамоат ташкилотларининг роли ниҳоятда каттадир. Оилавий-маиший турмуш билан боғлиқ маросимларга аралашмаслик, четда туриш, руҳонийларнинг ҳар хил ўринсиз, ножўя хатти-ҳаракат қилишига имкон бериб келмоқда. Хусусан, дафн, марҳумларни ёдлаш каби граждалик маросимларини эскича, зарарли урф-одатлардан ҳалос этолмаяпмиз. Меҳнат коллективининг янгича тўйлардаги иштироки ҳам бевосита тўй кунидаги тантана билан чекланиб қолмоқда. Бу ўринда бўлғуси қудалар орасидаги муносабатлар, янги оиланинг икир-чикирларидан хабардор бўлиш, уни замонамиз руҳига мос равишда ташкил қилиш — дабдабабозлик ва беҳуда чиқимларнинг олдини олишга ёрдам берган бўлур эди.

Республикамиз пойтахтидаги бир қатор маҳаллаларда янгича маросимларни меҳнаткашлар турмушига сингдириш борасида муайян тажрибалар тўпланган. Масалан, Собир Раҳимов районидаги «Янги Тошкент» маҳалласини олиб кўрайлик. Бу маҳалла аҳли ўз кучи билан клуб, чойхона, сартарошхона қуриб олган, дарахт ўтқазиб боғ яратган, болалар учун ўйин майдончаси қуриб берган. Бу ерда жамоатчилик асосида ишловчи поликлиника бор. Маҳалла комитети айниқса тўйларни ўтказишга катта эътибор билан қарамоқда. Бу масала билан махсус комиссия шуғулланади. Комиссия аъзолари тўйни ташкил этиш юзасидан оилаларга тўғри маслаҳатлар бериб, ёшларнинг тантанасини ихчам ва кўнгилдагидек ўтказишга кўмаклашадилар. Шу райондаги Ойбек номли маҳалла (комитет раиси У. Пўлатов) аҳлини ҳам ягона бир оила дейиш мумкин. Маҳалладошлар биргалашиб пойтахт театрларининг энг янги спектаклларини биринчи бўлиб кўришади. Концерт ва томоша залларига ҳам бутун оилалари билан маданий юриш қилишади.

— Турар-жойларда аҳоли ўртасида атеистик тарбияни олиб бориш меҳнат коллективлари ва ўқув юртларида шу йўналишда қилинадиган ишдан фарқланади,— дейди Акмал Икромов районидаги «Шарқ Юлдузи» маҳалла комитетининг раиси А. Умархўжаева.— Ҳар бир киши билан яккатартибда муносабатда бўлиш керак. Худди шу туфайли ҳам биз маҳалла аъзоларининг бирдамлигига эришдик. Янгича маросимлардан айниқса, комсомол-ёшлар тўйлари ҳаётимизга кўпроқ сингиб бормоқда. Лекин ҳамма жойда ҳам инсонни тарбиялашда маҳалла комитетлари таъсирчан роль ўйнаяпти, деб бўлмайди. Баъзан, улар одамларга қолоқ қарашларни тиқиштирмоқчи бўладилар, оилалар ҳаётига қўпол равишда аралашиб, умрини ўтаб бўлган урф-одатларни «юрт таомили» сифатида бажаришга даъват этадилар. Бундай ҳоллар маҳалла комитетлари ишини бошқаришни номуносиб кишилар қўлига бериб қўйилган жойларда юз бераётир. Бинобарин партия, совет органлари турар-жойларда атеистик пропагандани олиб боришга алоҳида ғамхўрлик кўрсатишлари керак.

Социалистик урф-одатларни кенг ёйишда маданий-маърифий муассасалар зиммасига ҳам катта вазифалар юкланган. Ҳозир клуб, кутубхона, маданият ва истироҳат боғи, шон-шуҳрат музейи бўлмаган шаҳар ёки район йўқ. Лекин социалистик маросимларни қарор топтириш борасида улар олиб бораётган иш самарали эмас. Бу жойларда ўтказиладиган тадбирлар ҳамма вақт ҳам одамларни ҳаяжонга солмайди, яхши ўйланган сценарийлар асосида жозибали қилиб амалга оширилмайди. Бу ўринда республикамизда шу йил биринчи марта ўтказилган Хотира куни ўтказишда орттирилган тажриба эътиборга лойиқдир. Бу кун дин таъсирига қарши курашишнинг самарали воситаси бўлиб қолди. У республиканинг бутун аҳолиси томонидан қизғин қўллаб-қувватланди. Шу куни ўтказилган тадбирлар ҳақиқатан ҳам кишиларда яхши акс-садо берди, уларни руҳлантириб юборди.

Областимизнинг Чирчиқ ва Олмалиқ шаҳарларида ўтказилаётган меҳнат шуҳрати байрамлари, турли касб кишиларини шарафлашлар, олтин ва кумуш тўйлар, янги туғилган фарзандларни тантанали суратда рўйхатга олиш, балоғатга етган ёшларга паспорт топшириш каби маросимлар кишиларнинг меҳнатга янгича муносабатини, ҳар бир шахс ҳаётида содир бўлаётган қувончли ва унутилмас воқеаларни ўзида акс эттирмоқда. Корхона ва ташкилотларда, колхоз ва совхозларда, турар-жойларда ижтимоий аҳамиятга эга бўлган ана шундай анъана ва урф-одатлар мустаҳкам қарор топиши керак.

Ҳозир Тошкентда ўтаётган атеист лекторлар ва атеистик пропаганда ташкилотчиларининг республика семинар-кенгашида ҳам КПСС XXVII съезди ва аҳолини атеистик тарбиялашда партия раҳбарлигини кучайтириш масалаларига алоҳида эътибор берилмоқда. Янгича анъана, урф-одат ва маросимлар эса атеистик тарбиянинг муҳим, ажралмас қисмидир.

ҲАР БИРИМИЗ ТАШАББУС КЎРСАТИБ, УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ИШЛАЙЛИК

Областимиз илғор чорвадорларининг чорвачилик маҳсулотлари, хусусан сут соғиб олишни кўпайтириш юзасидан тажрибаларини кенг оммалаштириб, бутун куч, имконият, резервларни ишга солайлик, улардан тўлиқ фойдаланайлик

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномаси ва партия Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленуми қарорларига жавобан областимиз меҳнат коллективларида ўн иккинчи беш йиллик планларини бажариш ва ошириб бажариш, социалистик мажбуриятларни муваффақиятли адо этишга қаратилган социалистик мусобақа тобора кенг қулоч ёймоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев партия Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленумида қилган докладида шундай деди: «Аҳволни яхшилаш сари қатъиян ўзгартириш учун аграр сектордаги ишни кучайтириш лозим бўлади. Ўртоқлар, бунинг учун катта-катта резервлар мавжуд. Бу резервлар, аввало шу пайтгача вужудга келтирилган улкан потенциалнинг ўзидадир. Биз амалда барча зоналарда қишлоқ хўжалигини самарали юритиш тажрибасига эгамиз.

...Тафсилотларга берилмасдан энг муҳим нарсани яна бир таъкидлаб ўтмоқчиман: интенсив технологияларни кенг қўлланиш далалар ҳосилдорлиги ва чорвачилик фермаларининг маҳсулдорлигини юксалтиришга олиб борадиган йўлдир. Бу эса деҳқончиликда ҳам, чорвачиликда ҳам энг яхши натижаларга эришишнинг жуда реал йўлигина бўлмай, балки ғоят самарали йўли ҳамдир».

Областнинг илғор деҳқонлари ва чорвадорлари бу сўзларни шахсан ўзларига қаратилган даъват деб қабул қилдилар. Уларнинг ҳар бири ўз олдига суғориладиган майдонлар самарадорлигини, қорамол ва паррандалар маҳсулдорлигини ошириш, деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларни етиштиришни кўпайтириш учун қўшимча резервларни излаб топиш юзасидан конкрет вазифалар қўймоқдалар.

Бизнинг энг яхши сут соғувчиларимиздан Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозидан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони М. Исоқова, Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумидан Ф. Беккулова, Коммунистик районидаги «Правда» колхозидан С. Гайсина, Ғалаба районидаги Волков номли совхоздан Е. Беляева, Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг Оржоникидзе районидаги «Красний водопад» экспериментал базасидан Э. Суюнова билан унинг ўғли Р. Суюновлар партиянинг янги чақириғига биринчилардан бўлиб лаббай деб жавоб бердилар. Бу фидокор чорвадорлар ўзлари эришаётган натижаларни сўнгги марра деб билмайдилар. Улар янада яхши ишлаш мумкин ва лозим деб ишонадилар.

Қандай қилиб ва нималар ҳисобига сут соғиб олишни кўпайтиришни ва унинг ёғлилик даражасини оширишни мўлжалламоқдалар? Илғор чорвадорларимиз бугун «Тошкент ҳақиқати» газетаси саҳифасида шу ҳақда ҳамда ўзларини ҳаяжонга солаётган бошқа масалалар, шу пайтгача ҳал бўлмаётган муаммолар, ривожланишга тўсқинлик қилаётган камчилик ва нуқсонлар ҳақида сўз юритадилар.

Суратда: (чапдан ўнгга) Исоқова ва Ф. Беккулова Э. Суюнова, С. Гайсина, Е. Беляева, Р. Суюнов, М. ўртоқлар.

А. Мальцев фотоси.

Мунаввар ИСОҚОВА,

Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг сут соғувчиси:

— КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига мурожаатномасида шундай сўзлар бор: «Мусобақа — маҳсулот сифатини оширишнинг қудратли воситасидир. Ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, юксак сифат учун курашда беллашув ва коллектив изланишининг имкониятлари чиндан ҳам чексиздир!»

Жуда тўғри айтилган. Ҳақиқатан ҳам агар социалистик мусобақа чинакамига ижодий ташкил этилса жуда кўплаб ички резервлар ўз-ўзидан ишга тушади.

Яширишнинг ҳожати йўқ. Бизнинг хўжалигимизда ҳам илгари социалистик мусобақада расмиятчиликка йўл қўйиларди. Ҳозир эса меҳнатни ташкил этишда туб бурилиш ясалди ва фермадаги ўзаро социалистик мусобақа янги резервларни юзага келтирди.

Фермамизда 600 бош қорамол бор. 4 та звено ташкил этилиб, ҳар бирида 4 нафардан соғувчи бор. План ва топшириқлар аниқ белгиланган. Меҳнат шароити ҳамма учун бир хилда яратилган. Соғувчилар иш натижалари социалистик мусобақа экранига ҳар куни ёзиб борилади. Мусобақага эса ҳар ойда якун ясалади. Ғолибларга кўчма вимпель ва эсдалик совғалари топширилади. Бизнинг звеномиз бир неча марта ғолиб чиқди. Мен касбдошларим М. Акбарова, М. Жўраева, О. Қўрғонбоеваларга ишонаман. Ўтган ярим йилликда биз 195 тонна сут топширдик. Мен ҳам пландаги 48 тонна ўрнига 50 тонна сут топширдим.

Ҳозир ёзнинг айни жазирама пайти. Бу — рациондаги озуқа турларининг хилма хил бўлиши ва сигирлар сутининг кўпайиши учун кенг имкониятлар бор бўлган даврдир. Биз кунига ҳар бир сигирдан ўртача 18 литрдан ёғли сут соғиб олмоқдамиз.

Фянуза БЕККУЛОВА,

Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхоз-техникумининг сут соғувчиси:

— ҚИШЛОҚ хўжалик ходимлари меҳнат активлигини қандай қилиб ошириш мумкин? Бу савол қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг энг оғир ва масъулиятли тармоғи бўлган чорвачилик ходимларини ҳам жиддий ташвишга солмоқда. Фермага ишлаш учун келаётган ёшлар йил сайин камайиб бораяпти. Уларнинг сутчилик фермаларида муқим ишлаш учун ўрнашиб қолишлари қийин бўлаяпти. Ҳолбуки, йил сайин иш шароити яхшиланиб озода бўлиб бораяпти, уй-жой масалалари ва бошқа маданий-маиший проблемалар ҳал этилаяпти.

Аммо, менимча қилинаётган бу ишлар ҳали етарлича эмас. Биринчи галда одамларни қизиқтира билиш, манфаатдор қилишга эришиш керак. Фермаларда ижодий муҳитни вужудга келтириш ҳар бир ферма ходимининг умумий ишда қизиқиш билан қатнашишини таъминлаш, фан-техника тараққиётини, илғорлар тажрибасини дадил ва кенг жорий этиш лозим. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг партия Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленумидаги докладида ишни худди шундай тарзда ташкил этиш ҳақида гап борди: «Биз амалда барча зоналарда қишлоқ хўжалигини самарали юритиш тажрибасига эгамиз. Бошқарув ва хўжалик юритиш системасини такомиллаштириш борасидаги чора-тадбирлар туфайли қишлоқ меҳнаткашларининг меҳнат активлигини ошириш учун иқтисодий ва ташкилий шарт-шароитлар яратилган». Ҳозир кўп нарса биз илғорларга боғлиқ бўлиб турибди.

Мен ва менинг дугоналарим КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасига амалий жавоб бериш мақсадида 32 бош сигирнинг ҳар биридан камида 6000 килограммдан юқори сортли сут соғиб олишга аҳд қилганман.

Солия ГАЙСИНА,

Коммунистик районидаги «Правда» колхози сут соғувчиси:

— КОЛХОЗИМИЗ сутчилик комплексининг қуввати йилдан-йилга ошиб бормоқда. Фан-техника ютуқларини ишлаб чиқаришда қўлланиш, фермани янги техникалар билан жиҳозлаш туфайли қўл меҳнати барҳам топяпти. Бу эса маҳсулот таннархининг арзонлашишига олиб келмоқда.

Комплексимиздаги сўнгги вақтдаги энг катта ютуқлардан бири сут совутиш мосламасининг ўрнатилганлиги бўлди. Бу янгилик колхозимизга олинаётган маҳсулотни Тошкентдаги сут заводига тўғридан-тўғри олиб бориб топшириш имкониятини бермоқда. Биз давлатга топширилаётган сутнинг юқори сифатли бўлиши учун курашяпмиз. Бу колхозимизга ҳар томонлама фойда келтирмоқда. Масалан, хўжалигимиз совутиб топширилган ҳар бир тонна серқаймоқ сут учун қўшимча 10 сўм даромад қилмоқда.

Бундай олиб қараганда бу унчалик катта рақам эмас. Лекин биз кунига 9 тонна сут топширяпмиз. Ўтган ярим йилда пландаги 1225 тонна ўрнига 1365 тонна сут сотилди. Шундай қилиб илғор тажриба туфайли пландан ташқари 110 тонна кўп маҳсулот олинди.

Бу ютуқларга комплексимиз меҳнаткашларининг ҳаммаси салмоқли ҳисса қўшди. Дугоналарим Людмила Хан, Тамара Хон, Людмила Ягафаровалар қарамоғларидаги сигирлардан мўл сут соғиб олдилар. Шахсан ўзим ярим йилда пландаги 40 тонна ўрнига 51 тонна маҳсулот топширдим.

Албатта бу ютуқларда ҳозирги шароитни ҳисобга олган ҳолда иш юритаётганлигимиз, озиқлантиришни намунали ташкил этаётганлигимиз, меҳнат интизомининг мустаҳкамлиги ҳам катта роль ўйнаётир.

Биз бу йил давлатга сут сотиш йиллик планини ошириб бажаришга аҳд қилганмиз. Ҳозирги бутун ҳаракат ана шунга қаратилмоқда.

Екатерина БЕЛЯЕВА,

Ғалаба районидаги Волков номли совхоз сут соғувчиси:

— Партия бизга энди қишлоқ хўжалигини эскича усулда давом эттириш мумкин эмаслигини, интенсив технологияларни дадил жорий этиш зарурлигини кўрсатмоқда. Бу, аввало, чорвачиликка тааллуқли, албатта. Молларни сақлаш ва боқишнинг замонавий методларини тез ва дадил қўллаётган жойларда чорвачилик жадал ривожланиб бораётганлигини яққол мисоллар кўрсатиб турибди.

Бизнинг совхозимиз чорвачиликка ихтисослашган. Дала ва ферма меҳнаткашлари озуқа ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш билан шуғулланишади. Демак бизнинг хўжалигимизда чорвачилик интенсив ривожланиш йўлига ўтказилган бўлиши керак. Бунинг учун бизда ҳамма шароит — аъло даражада моддий база, зотдор моллар бор. Яъни бир қарашда ҳамма иш жойидадек кўринади. Аммо биз бир неча йил илгаригидек, эскича усулда ишлаяпмиз. Ўша пайтдаги муаммолар ҳанузгача ҳал қилинмаган.

Фермамизда сигирларни соғиш, озуқа тарқатиш жараёнлари механизациялашган, аммо гўнг ҳамон қўлда тозаланади. Бу осон иш эмас. Ахир ҳар бир сут соғувчи ўзига бириктирилган участкадаги моллар тагини тозалаш учун озмунча куч, вақт сарфлайдими? Молларни ҳам доимо озода сақлашнинг иложи бўлмаяпти. Бу эса уларнинг маҳсулдорлигига таъсир қилади.

Шу кунларда даладан кўк масса ташиб келтиришда ҳам пала-партишликка йўл қўйилаяпти, бунинг устига молбоқарлар яхши ишлашмайди. Бу ҳам сигирлар сутининг камайишига олиб келади.

КПСС Марказий Комитетининг 1986 йил июнь Пленумида интенсив технологияларни қўлланмай туриб далалар ҳосилдорлиги ва фермалар маҳсулдорлигини ошириб бўлмаслиги алоҳида таъкидланди. Биз худди ана шу кўрсатмага амал қилишимиз керак. Ана шунда совхозимиз бошқа ихтисослашган хўжаликлар даражасига кўтарила олади.

Эмина СУЮНОВА,

Ўзбекистон чорвачилик илмий тадқиқот институтининг Оржоникидзе районидаги «Красний водопад» экспериментал базаси сут соғувчиси:

— 35 йилдан бери фермада сигир соғаман. Бу давр ичида қишлоқ хўжалигида, унинг асосий тармоғи бўлган чорвачиликда катта ўзгаришлар юз берди. Дастлаб сигирларни қўлда соғишдан иш бошлагандик. Кейинчалик дугоналарим билан 30—40 тадан сигир парваришлаб, механизация ёрдамида соғадиган бўлдик. Мана энди ўғлим Ризо билан «Тандем» аппаратида бир йўла 240 бош сигирни соғаяпмиз.

Агар илгарироқ бу ҳақда гапирадиган бўлсак бошқалар ишонмаслиги мумкин эди. Бугун эса мўъжизакор «Тандем» аппарати реалликка айланди. Бу системанинг мўъжизакорлиги шундаки, бир йўла 240 бош сигирни парвариш қилиб, боқимида 25—35 бош сигири бўлган оддий группаларга нисбатан ҳар бир сигир ҳисобига анча кўп сут соғиб олинаяпти.

Қандай қилиб бундай натижага эришиш мумкин, деб ёшлар кўпинча қизиқиб сўрашади. Бу ерда ҳеч қандай сир йўқ. «Тандем» системасини қўлловчи соғувчининг бўш вақти кўпроқ бўлади. Бу пайтда у озуқа рационининг хилма-хиллигига, тўйимлилигига риоя қилинаётганлигини, молларнинг маҳсулдорлигига қараб рацион миқдорини белгилашни назорат қилиш имкониятига эга бўлади. Масалан, биз оқсилга бой бўлган махсус атала тайёрлаб, сигирларга 5 литрдан то 20 литргача берамиз. Бу жуда тўғри усул.

Агар биз яқин вақт ичида фермадаги ҳамма сигирларни «Тандем» аппаратида соғишга ўтказа олсак, сутнинг таннархи анча арзонлашиб, сигирларнинг маҳсулдорлиги ошарди, сутнинг сифати яхшиланарди. Ҳозир партия бизни ишга ана шундай ижодий ёндошишга ундамоқда. КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасида ҳам шунга даъват этилган.

Ризо СУЮНОВ,

Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг Оржоникидзе районидаги «Красний водопад» экспериментал базасининг сут соғувчиси:

— ТАЖРИБАЛИ сут соғувчи бўлиб етишганим ва касбдошларим орасида озми-кўпми обрў-эътибор қозонганим учун аввало онамдан миннатдорман. Онам мени ёшлигимданоқ нафақат чорвадорлик, умуман ҳамма меҳнат турини севишга, уларнинг инсон учун зарур эканлигини тушунишга, қийинчиликларни енгиб ишлаш ва яшашга ўргатдилар. Ростини айтсам дастлабки кунларда сут соғувчилик эркакларга мос келмайдиган касбдек туюлди. Аммо онам айтганларидек, мен бу касбнинг сир-асрорларини чуқурроқ тушуниб етганимдан сўнг фикрим ўзгарди.

Тўғри-да, биз савдо пештахталари орқасида юзлаб эркакларни учратамиз-у, аммо бу аёлларгами ёки эркакларга хос касбми деб ўйлаб ҳам кўрмаймиз. Лекин фермада эркакларнинг ёрдами жуда керак эканини бу ерда ишлай бошлаганимдан кейин яққол ҳис этдим.

Шуни ҳам айтиш керакки, фермада ишлаган сари ҳал қилинмаётган ва яқин ўртада ҳал қилиб ҳам бўлмайдиган жуда кўп муаммоларга дуч келар экансан. Масалан, биз — сут соғувчиларга хизмат қиладиган автобус жуда эски. Уни аллақачон янгисига алмаштириш керак. Лекин бу ҳеч кимнинг эсига келмайди. Фермадаги ёшлар учун шароит йўқ. Шунинг учун ёшлар кам келишади, келганлари ҳам бу ердан кўнгиллари қолиб дарров бўшаб кетишади.

Ишнинг бундай пала-партиш давом этавериши мумкин эмас. Давр ҳар қандай ишни қайта қуришни талаб этмоқда. Биз илғор чорвадорлар бу масалада ўрнак бўлишимиз керак. Фақат ишда эмас, кенг жамоатчилик ишида ҳам ўзимизни кўрсатишимиз лозим.

Мен бу йил ўзимга бириктилган сигирларнинг ҳар биридан камида 3900 килограммдан сут соғиб олмоқчиман.

РЕДАКЦИЯДАН: Ҳақиқатан ҳам бу илғор соғувчилар шу кунларда чорвачиликда ҳал қилиниши лозим бўлган муаммолар, бой берилаётган имкониятлар, сут етиштиришни кўпайтириш бўйича энг долзарб масалалар ҳақида жон куйдириб гапирдилар. Бунга бефарқ қараб бўлмайди. Ҳозир бутун диққат-эътиборни чорвачиликни интенсив ривожлантиришга, унинг озуқа базасини мустаҳкамлашга, сигирлар маҳсулдорлигини оширишга қаратиш керак.

Афсуски, областимизда ҳалигача чорвачиликка масъулиятсизлик билан қараётган раҳбарлар, хўжаликлар оз эмас. Масалан, Бўка районидаги «Кремль» совхози, Калинин районидаги Гагарин номли совхоз, Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхози, Пискент районидаги «Гулистон», Ленин номли, Тошкент районидаги, Охунбобоев номли, Карл Маркс номли, Чиноз районидаги Навоий номли, «Москва», Янгийўл районидаги Ленин номли, «Ленинизм» колхозларида сут етиштириш ўтган йилга нисбатан кескин камайтириб юборилди. Бу хўжаликларда иш ҳамон эскича олиб борилмоқда.

Қолоқ хўжаликларнинг раҳбарлари, мутахассислари аҳволни тубдан яхшилаш учун тезда амалий иш қилишлари керак. Илғор соғувчиларнинг тажрибалари ҳозирги кунда сигирлардан ҳар қачонгидан мўл ва серқаймоқ сут соғиб олиш мумкинлигини кўрсатмоқда. Жойларда уларнинг тажрибаларини кенг ёйиш, ички резервларни ишга солиш керак. Бунинг учун чорвачиликда меҳнат қилаётган ҳар бир киши ташаббус кўрсатиб, уюшқоқлик билан меҳнат қилиши, изланиши лозим. Ана шундагина областимизда чорвачилик маҳсулотлари, хусусан, сут етиштиришни кўпайтириш мумкин.

ЎН БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ УЧИНЧИ СЕССИЯСИ

Депутат П. М. АБДУРАҲМОНОВ нутқи

Тошкент область ижроия комитети раиси

Ҳурматли депутат ўртоқлар! Бутун совет кишилари қатори Тошкент области меҳнаткашлари ҳам КПСС Марказий Комитетининг июнь Пленуми қарорлари таъсири остида яшаб меҳнат қилмоқдалар. Бу қарорларда партиянинг съезддан кейинги ҳаёти ҳар томонлама талабчанлик билан таҳлил этилган, экономикани қайта қуриш жараёнини жадаллаштириш юзасидан аниқ тадбирлар белгиланган.

1986—1990 йилларда республикани иқтисодий-социал ривожлантиришнинг Ўзбекистон ССР Олий Совети сессиясида кўриб чиқиш учун тақдим этилган давлат плани реал имкониятларга асосланган бўлиб, халқ хўжалигининг юксак суръатлар билан ва мутаносиб ривожланишини таъминлайди, инсон омилини бутун чоралар билан активлаштириш ва меҳнаткашларнинг турмуш шароитини яхшилашга қаратилгандир.

Тошкент области депутатлари бу муҳим ҳужжатни Ўзбекистон ССР Олий Совети доимий комиссиялари киритган тузатишлар ва қўшимчалар билан тасдиқлашни таклиф этади.

Областимиз экономикаси олдида масъулиятли вазифалар турибди. План меҳнат унумдорлигини тезкор суръатлар билан оширган ҳолда саноат ишлаб чиқариши ҳажмини кўпайтириш суръатини анча жадаллаштиришни назарда тутади.

Ленинградликлар намунаси асосида интенсивлашнинг территориал-тармоқ программаси амалга оширилмоқда. У иқтисодий ва социал ривожланишнинг муҳим йўналишлари бўйича бир қанча аниқ мақсадли программани бирлаштиради. Фондлар самарадорлигини бир маромга солиш, айрим корхоналарда эса уни кўпайтириш, асбоб-ускуналарни сменаларда ишлатиш коэффициентини анча ошириш планлаштирилмоқда.

Катта маблағлар умумий ҳажмининг ярмини корхоналарни реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантиришга йўналтириш назарда тутилмоқда.

«Узбекхиммаш» заводи машинасозларининг маҳсулот сифати учун кураш тажрибаларини қатъийлик билан оммалаштирамиз. Бу ерда маҳсулотнинг 62 проценти шарафли беш қиррали тамға билан чиқарилмоқда.

Область территориясида экин майдонларини кенгайтириш ҳисобига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш амалда чеклангандир. Шунинг учун ҳам бу соҳадаги бош йўл — интенсивлаш, қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлиги ва чорва моллари маҳсулдорлигини оширишдан иборатдир. Гўшт, сут, сабзавот ва мева етиштиришни 1,5 баравар кўпайтириш вазифаси турибди. Бироқ биз бу вазифаларни жуда жўн вазифа деб қараймиз. Чунки резервларимиз кўп.

Чиноз районидаги «Октябрь 40 йиллиги» ва Бекобод районидаги Ленин номли колхозларнинг чорвадорлари бир йилда сигирлардан ўртача 4 минг килограммдан ошириб сут соғиб олмоқдалар.

Бироқ шундай хўжаликлар ҳам борки, уларда сигирларнинг маҳсулдорлиги 2,5 минг килограммга ҳам етмайди. Экинларнинг ҳосилдорлигида ҳам ана шундай кескин фарқ бор. Бундай тафовутларни бартараф этиш бизнинг энг йирик режамиздир. Ярим йиллик халқ хўжалик плани асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича бажарилган бўлсада, биз шундай қилишимиз керак.

Бироқ шу билан бирга докладда ҳақли равишда кўрсатиб ўтилганидек, область ижроия комитети, шаҳар ва район ижроия комитетлари, бўлимлар ва бошқармалар ўз ишларини қайта қура олмадилар. Иқтисодий тармоқларда иш сифати ва самарадорлиги томон бурилиш сезилмади. Фондларнинг самарадорлиги, асбоб-ускуналарнинг сменаларда ишлатилиш коэффициенти ҳамон пастлигича қолаётир, меҳнат резервларининг анчагина қисми фойдали меҳнатга жалб этилмаган.

Тошкент шаҳрини мева-сабзавот маҳсулотлари билан таъминлаш топшириғини ҳам уддалай олмаяпмиз.

Корхоналарнинг зарар кўриб ишлаётганлиги, ишлаб чиқаришда тартиб ва интизомнинг бузилаётганлиги, сабзавот ва меванинг кўплаб ўғирланаётганлиги, чайқовчилик, меҳнатсиз даромад ва шу каби бошқа масалалар областнинг барча депутатларини ташвишга солмоқда.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг 20 июнда бўлиб ўтган мажлисида халқ депутатлари Советларининг социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштириш юзасидан ролини кучайтириш ва масъулиятини ошириш тадбирлари маъқулланди. Янгича ишлашга қатъийлик билан ўрганиш, депутатларнинг, депутатлик группалари ва доимий комиссияларнинг активлигини ошириш, маҳаллий Советлар, корхона ва ташкилотларнинг куч-ғайратларини бирлаштириш йўлини топиш зарурлиги таъкидланди. Министрлик ва идораларга биргаликдаги ишни анча яхшилаш тўғрисидаги аниқ таклифлар билан кириш лозим.

Аммо афсуски, маҳаллий Советларнинг таклиф ва ташаббуслари кўпинча тушунилмайди ва қўллаб-қувватланмайди. Орамизда ҳозирча қоғозбозлик, бюрократизм каби иш услуби устунлик қилаяпти.

Областда маиший хизмат ярим йиллик плани бажарилмади, аҳоли жон бошига хизмат кўрсатиш даражаси эса республиканинг ўртача кўрсаткичидан паст. Тўғри, бунинг учун биринчи галда маҳаллий Советларнинг ўзлари айбдор. Маиший хизмат корхоналарининг моддий техника базаси бўш, ўзлари чиқарган қарорларни бажаришда талабчанлик, қатъийлик етишмайди. Бироқ шу билан бирга маҳаллий Советлар министрликнинг ўзида марказлаштирилган корхоналарнинг тарқоқ тармоқларини бошқара олмайдилар.

Кадрлар, маблағ билан таъминлаш, моддий ресурсларни тақсимлаш, хизматни ташкил этиш, жойлаштириш, реконструкция ва ремонт қилиш каби юмушларнинг ҳаммаси республика махсус бирлашмасига берилган. Бу система амалда ўзини оқламади, аҳолига хизмат кўрсатиш ҳажмининг камайиши ва иш сифатининг пасайишига олиб келди, бошқарув аппаратида ишловчилар сони кўпайди. Район ва шаҳар бўғинларига иш камайди, область бўғини ходимлари эса иш йўқлигидан бекор қоляптилар.

Олмалиқ шаҳридаги маиший хизмат уйи ана шундай кераксиз марказлаштиришга яққол мисол бўла олади. Бу ердаги битта бинонинг ўзида 9 та бошлиқ ўтиради. Улар мавжуд тартиб ва инструкциялар бўйича бир-бирига боғланиб қолишди. Шуни таъкидлаш керакки, ижроком бир неча йил давомида бу масалани тегишли ташкилотлар олдига қўйиб келмоқда.

Областда республика министрлик ва идораларига қарашли 450 та автомобиль хўжалигида машиналар сони 10 тадан ошмайди. Уларни автомобиль хўжалиги, деб аташга тил ҳам бормайди. Бундай бўлинмаларни йириклаштириш масаласи ўтган йили ҳам қўйилди. Бироқ аҳвол ўзгаргани йўқ. Яқинда шу масалага яна қайтишга мажбур бўлдик. 50 тадан кам машинаси бўлган автохўжаликларни йил охиригача тугатишни мақсад қилиб қўйганмиз. «Облмолпром», «Облмясопром», «Облхлопкопром» каби жуда майда қурилиш ташкилотлари, норентабель хўжаликлар, ўйлаб чиқарилган бирлашмалар озми? Биз бу масалаларни министрлик ва идораларнинг иштирокисиз ҳал қила олмаймиз, албатта. Республика Министрлар Советининг бўлимлари ўз фаолиятида қатъийлик кўрсатишлари керак.

Областда соғлом турмуш тарзи учун бошланган кураш туфайли касса планини бажаришда маълум қийинчиликларга дуч келинмоқда. Аммо биз ҳисоблаб кўрсак, оборотга киритиш мумкин бўлган пул маблағлари резерви катта экан. Лекин уларни ишга сола олмаяпмиз. Масалан областдаги 10 та шаҳар ва районда аттракционлар ва болалар учун ўйинчоқ автоматлар йўқ. Наҳотки уларни қуриш қийин бўлса?

Областда турли идораларга қарашли 2 мингдан кўпроқ автобус бор. Агар буларнинг ҳар бирига йўлкира тўланадиган кассалар ўрнатилса, катта самара олиш мумкин. Агар квартираларни безаш, мебеллар ўрнатиш, гараж ва дала ҳовли қуриб бериш учун буюртмалар қабул қилинса, бу ҳам кассанинг кирим қисми планини бажаришга катта резерв бўлиб хизмат қилади. Бундай хизмат турларини санашда давом этиш мумкин. Аммо корхона раҳбарлари бу ишлар билан шуғулланишни таъқиқлаб қўйувчи юқори идора ва бош бошқармаларга, турли хил инструкцияларга ишора қиладилар.

Социал соҳа тармоқларининг тўхтовсиз ишлаши, уларнинг моддий базаси мустаҳкамланиб, қуввати ошиши учун Советларга министрлик ва идораларга қарашли корхона ва ташкилотларнинг планларига айрим ишларнинг жумладан, лойиҳа-конструкторлик ечимлар, турли хилдаги асбоб-ускуналарни, шу жумладан савдо, коммунал корхоналар учун ностандарт асбоб-ускуналарни ишлаб чиқариш, маблағ ва бошқа ресурслар билан қай даражада таъминланганлигига қараб йиллик ишлаб чиқариш ҳажмига нисбатан 1—2 процент миқдорида аҳолига хизмат кўрсатиш вазифасини юклаш ҳуқуқини бериш керак бўлади.

Яна бир жиддий муаммо. Ҳозир марказлаштирилган давлат капитал маблағлари турар-жой қурилишлари учун тегишли министрликларга тармоқ принципи асосида кўпроқ ажратилмоқда, оз қисми эса бевосита Советларга ажратилмоқда.

Бундай практика илгари яъни янги корхоналарни қуриш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга эришилган, ишчи-кадрлар кўпроқ талаб қилинган даврда қўл келарди.

Ҳозир бундай тартибни тубдан ўзгартириш керак бўлади. Реконструкция қилиш ва техника билан қайта қуроллантириш корхонада иш билан банд бўлган ходимлар сонини камайишига олиб келиши мумкин. Шунинг учун капитал маблағларни социал масалаларни ҳал этиш учун маҳаллий Советларга олиб бериш мақсадга мувофиқдир.

Агросаноат комплексида ҳам кўплаб муаммолар мавжуддир.

Республика Сув хўжалиги министрлиги корхоналари ўзларининг ерга бўлган муносабатларини ўзгартирмадилар. Паркент каналининг ўзлаштирилаётган зонасида ташкил этилган 6 та совхоз ёмон ишлаяпти. Қурилишга эса 100 миллион сўмдан кўпроқ маблағ сарфлаб юборилди. Самара эса йўқ.

Бунинг асосий сабаби нокомплекс қуришдир. Турар-жой ва социал маданий объектлар қурилиши анча орқада қолмоқда. Беш йиллик учун план тузишда шуларни ҳисобга олишни сўраймиз.

Кеча республика партия активи йиғилишида республикадаги катта ўрмон хўжалигидан қониқарсиз фойдаланилаётганлиги ҳаққоний танқид қилинди. Бу бизнинг областимизга ҳам тааллуқли. Областимизда Ўрмон хўжалиги министрлигига қарашли 6 та хўжалик бор. Улардан яхши самара олинмаяпти. Қияликларда террасалар ҳосил қилиш, техника базасини мустаҳкамлаш ҳисобига мева, ёнғоқ ва данакли мева етиштиришни кескин кўпайтириш имкониятлари мавжуд. Биз ишонамизки, министр ўртоқ Юсупов область ижроия комитети билан биргаликда бу масалани атрофлича кўриб чиқади ва ҳал этади.

Республиканинг халқ хўжалик комплекси жуда кенгдир. У маълум инерция кучига эга ва шу инерцияни интенсивлаш йўлига кескин буриб юбориш мураккаб масаладир. Бироқ муҳими бизнинг бу масалани ҳал қила олишимизга ишонч пайдо бўлди. Бу ишонч партия XXVII съезди қарорлари талаб қилаётгандек, ишлаш иштиёқига асослангандир.

Пойтахт области меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасига жавобан мамлакатнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини мустаҳкамлашга қаратилган куч-ғайратларини янада оширадилар!

Депутат И. Х. МУСИН нутқи

«Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори

Ўртоқлар! СССР Олий Советининг бешинчи сессияси КПСС XXVII съезди қарорларига мувофиқ ишлаб чиқилган СССРни 1986—1990 йилларда иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планини тасдиқлади.

Фан-техника тараққиётини кескин жадаллаштириш, техниканинг янги авлодини, тубдан янги, ресурсларни тежовчи технологияни кенг жорий этиш халқ хўжалигини интенсивлашнинг бош омили сифатида олға сурилди.

Раҳбарликнинг барча босқичларида миқдор кўрсаткичларидан сифат ва самарадорликка, барча ишни пировард натижаларига қараб баҳолашга ўтиш зарурлигига алоҳида эътибор бериляпти.

Партиянинг стратегик программаси бизнинг бирлашмамиз коллективи фаолиятининг ўн иккинчи беш йилликдаги бутун ривожланиш йўлини ҳам белгилаб беради.

Ўтган беш йилликда қўлга киритилган маълум ютуқларни қайд этиб, қилинган ишларни партия XXVII съезди талаблари асосида баҳолаб, шуни тан олиш керакки, зарур техник тараққиёт йўқлиги, эскирган технология бизнинг хўжалик фаолиятимизнинг барча томонларига салбий таъсир кўрсатяпти.

Ишлаб чиқаришни механизациялаш ва автоматлаштириш даражаси айниқса қаноатлантирмайди — қўл меҳнати салмоғи ҳамон юқори ва умумий иш ҳажмида 27,8 процентни ташкил этади. Универсал ускуналар салмоғи 45 процентни, ўн йилдан ортиқ вақтдан бери ишлатилаётган ускуналар миқдори 30 процентни ташкил этади.

Бирлашма раҳбарлари барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича ўн иккинчи беш йиллик тадбирларини ишлаб чиқишди. Биринчи навбатда ускуналарнинг сменали иш коэффициентини 1,65 дан 1,69 га етказиш кўзда тутилди. Яъни ҳар бир цехнинг икки ва уч сменада тўла ишлашига ўтилади, қимматбаҳо махсус ускуналар ва рақамли программа билан бошқариладиган станоклар бутун сутка мобайнидаги иш режимига ўтказилади.

Бирлашма коллективи партиянинг яратувчилик истиқбол планларини бутун қалби билан қабул қилиб, КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасига жавобан, ишлаб чиқаришни ўн иккинчи беш йилликда қишлоқ хўжалиги учун янги, юксак унумли машиналар етказиб беришга тайёрлаш бўйича зўр бериб ишлаяпти.

Бирлашма мутахассислари томонидан 100 от кучли тракторнинг ўткинчи варианти конструкцияси ишлаб чиқилди. Бу тракторларнинг намуналари тайёрланиб, СССР Давлат агропромининг Ўрта Осиё машина-синаш станцияси (САМИС)га синов учун берилди.

Тракторга техник даражаси юқори бўлган узеллар, 100 от кучи қувватига эга бўлган двигатель, герметик кабина, руль бошқарувида гидростатик привод ва бошқа янгиликлар жорий этилган. Булар тракторнинг ишлаш имкониятларини 6 минг мотосоатдан 8 минг мотосоатга оширади. 1986 йил мавсумида бу тракторлар туркумидан 50 та тайёрлаш ва жойларда кенг ишлаб чиқариш синовидан ўтказишга қарор қилинди.

Натижалар ижобий бўлса 1987 йилда йирик туркумда тайёрланади, кейин эса Тошкент мотор заводида қувватларнинг ишга туширилиши ҳисобга олиниб, ишлаб чиқариш қайта ташкил этилади.

Бирлашмага ҳозир ишлаб чиқарилаётган маҳсулотни ўзгартириш учун ишлаб чиқаришни анчагина қайта қуриш лозим бўлади. Махсус технологик ускуналар ишлаб чиқариш 2,5 баравар ортади. Ўз станоксозлик ишлаб чиқаришимиз яратилди ва товар маҳсулоти бера бошлади. Йилига 6,4 миллион сўмлик асбоблар ва мосламалар ишлаб чиқарилади, бунда совуқ штамплар ишлаб чиқариш 2,7 баравар, асбоблар ишлаб чиқариш 2,5 баравар ортади.

Рақамли программа билан бошқариладиган станоклар, автоматик ва поток-механизациялашган линиялар, қулай ишлаб чиқариш системалари ва роботлаштирилган комплекслар ҳисобига станоклар парки анча янгиланади.

Тадбирларда 1989—1990 йилларда конструкторлик ва технологик йўналишдаги автоматлашган системаларни ишлаб чиқиш ва фойдаланишга топшириш кўзда тутилган. Бу конструктор ва технологларнинг меҳнат унумдорлигини 25—30 процент оширади. Сифатнинг олий категориясидаги маҳсулот салмоғи 60 процентга етказилади.

Ўн иккинчи беш йилликда бирлашма ходимларининг маиший шароитини яхшилашга катта эътибор берилади. Турар жой қурилишига 18 миллион сўм ажратилди, болалар муассасалари, пионер лагери, Чорвоқда ва Ғалаба районида дам олиш зонаси, ёрдамчи хўжалик, маиший уй ва бошқа маданий-маиший мақсадлардаги объектлар қурилади.

Ҳар бир иш жойи юксак малакали кадрлар билан таъминланган шароитдагина бирлашмада истиқбол учун белгиланган катта планлар ҳаётга тадбиқ этилиши мумкин. Шуни очиқ тан олиш керакки, ишлаб чиқаришнинг айрим участкаларида ишчилар ва айниқса ўрта бўғиндаги инженер-техник ходимларнинг касб тайёргарлиги шу кун талабларига жавоб бермайди. Андижон областининг Ленинск шаҳридаги прицеплар заводи, гарчи бу ерда ишчилар миқдори пландагидан анча ортиқ, қувватлар ҳам, янги техника ҳам етарли бўлишига қарамай жуда ёмон ишлаётганлиги, ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатига жиддий эътирозлар борлиги шу сабаб билан изоҳланади.

Яна шуни тан олиш керакки, ҳатто инженер-техник ходимларнинг, аслида қўлига техника тараққиёти тақдири бериб қўйилган, конструктор ва технологлар каби тоифасидан ҳам анчагина қисми маҳорат чўққиларини эгаллашмаган. Шу сабабли объектни бунёд этишнинг дастлабки давридаёқ биз энг яхши жаҳон намуналаридан ортда қоламиз.

Бир қатор сабаблар оқибатида бундай аҳвол фақат бизнинг бирлашмамиздагина юзага келиб қолгани йўқ. Биз бу жиддий нуқсонларни фақатгина корхоналарда эмас, балки олий ўқув юртларида ҳам мутахассисларни ўқитиш ва тарбиялаш сифатини ошириш ҳисобига дарҳол ва энг қисқа муддатларда бартараф этишимиз керак.

Корхонанинг етакчи техник бўлимларини кадрлар билан мустаҳкамлаш студент курсиларидаги талантли ёшларни, мутахассис инженерларни танлаб олиш ҳисобига амалга оширилиши керак. Бу ишни маълум шартномалар асосида мустаҳкамлаш зарур. Республика Госплани, Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги ҳамда олий ўқув юртлари бу ғояни қўллаб-қувватламоқлари зарур. Янги маҳсулотни ялпи ишлаб чиқаришни ташкил этиш ишлаб чиқариш қувватларини шакллантириш муддати ва ҳажми билан бевосита боғлиқ. Ўн иккинчи беш йилликда бош заводни кенгайтириш ва реконструкциялаш бўйича қурилиш-монтаж ишлари учун ажратилган маблағ 35 миллион сўмни ташкил этади. Бироқ СССР Қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министрлиги пудрат ишлари лимитини 17 миллион сўмга қисқартирди. Бу қуввати оширилган пахтачилик тракторлари учун қувватлар яратиш биринчи босқичини анча секинлаштириши мумкин.

Мана икки йилдирки, бирлашма гарчи ҳар йили қурилишга маблағ бераётган бўлса ҳам турар жой олмаяпти. 1986 йил бадалини ҳисобга олганда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети коллективимиздан 14 минг квадрат метр турар жой қарз бўлиб қолди.

Бирлашманинг инженерлик хизмати ўн иккинчи беш йилликда «одамсиз» технологияни жорий этишга қаратилган бир қатор тадбирларни белгилади. Бу тадбирлар амалга оширилгач ишчилар миқдори 1300 кишига камайишига қарамай, биринчи навбатда қуюв ишлаб чиқаришида янги қувватларнинг ишга туширилиши янги қўшимча ишчи кучларини жалб этишни тақозо этади. Мана шунинг учун ҳам турар жой қурилиши масаласи йилдан-йилга кескин бўлиб боряпти. Саноат майдонига туташ зоналарда турар жой қурилиши учун ер майдонлари йўқлиги ҳам масалани қийинлаштиряпти. Бирлашма ходимлари учун турар жой қурилишига мўлжалланган 16 гектарли ягона участкада Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети қурилиш ишларини бошлаб юборди, бироқ уйларни бириктириш ҳақида қарор чиққани йўқ.

Тошкент қуюв заводининг биринчи навбати ишга туширилиши ишлаб чиқариш технология комплексини сифат жиҳатидан янги босқичга кўтаради. Эндиликда янги пахтачилик тракторини яратишга қуймалар йўқлиги тўғаноқ бўлмаслиги керак.

Шу билан бирга бу заводнинг ишга туширилиши кадрлар масаласини тезроқ ҳал этишни тақозо этади. Барча бўғиндаги мутахассис-қуювчиларни — қуювчилар ва қолипловчилардан тортиб инженерларгача тайёрлаш зарур. Чунки завод Ватанимиздаги, шунингдек чет эллардаги микропроцессорли техникаси, автоматик линиялари бўлган энг замонавий ускуналар билан жиҳозланади. Мана шунинг учун ҳам бу масалани ҳал этишга Ўзбекистон ССР Давлат ҳунар-техника таълими комитети, Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг эътиборини қаратамиз.

Ҳозирча биринчи қадам қўйилди — пландаги қувватнинг фақат ўндан бир қисми жорий этилди, лекин бу биринчи қадамни қўйиш жуда мушкул бўлди. Биз бундан кейинги кундалик ишларимизда ўтмиш сабоқларини унутмаслигимиз керак. Бугунги кунда ҳамма проблемалар ҳал этилганича йўқ. Бирлашма ностандарт ускуналарни лойиҳалаш ва тайёрлашда орқада қоляпти. Таъминотчилар — станоксозлик саноати министрлиги корхоналари панд беришаяпти. Қурилиш министрлигининг, монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг қурилиш-монтаж ташкилотлари технологик ускуналарни монтаж қилишда, ободонлаштириш ва пардозлаш ишларида, вентиляция системаси, автоматика воситаларини монтаж қилишда қолоқликка йўл қўйишди.

Ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи ярми ўтди. Тракторсозлар коллективи барча бўлинмалар фаолиятини йўл-йўлакай қайта қуриб техник-иқтисодий кўрсаткичларнинг бажарилишини таъминлади. Планга қўшимча 1,7 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Қишлоқ хўжалигига техника етказиб бериш бўйича барча шартнома мажбуриятлари бажарилди.

Ҳозир коллектив бутун куч-ғайратини самарадорлик ва ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини оширишга қаратиб, зўр бериб меҳнат қилаяпти. КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасида таъкидланганидек: «Беш йилликнинг биринчи йили — барча меҳнат коллективлари иши учун синовдир, қайта қуриш амалда қандай бораётганлиги, унинг ғоялари нақадар чуқур идрок этилиб, қандай амалга оширилаётганлигининг имтиҳонидир».

Шунга ҳеч шак-шубҳа йўқки, Тошкент тракторсозлари коллективи партиянинг Мурожаатномасига тиғиз планлар ва социалистик мажбуриятларини амалда бажариш билан жавоб беради.

Депутат Ҳ. К. КАМОЛОВ нутқи

Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг раиси

Депутат ўртоқлар! Тошкент шаҳри — мамлакатимизнинг энг йирик сиёсий, иқтисодий, илмий ва маданий марказларидан бири. Унда 200 га яқин йирик саноат корхонаси жойлашган бўлиб, республикада ишлаб чиқарилаётган бутун саноат маҳсулотининг қарийб чорак қисми унинг улушига тўғри келади. КПСС XXVII съезди қарорлари, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларига мувофиқ шаҳарда ишлаб турган қувватларни реконструкциялаш ва техникавий қайта жиҳозлаш ишлари олиб борилмоқда.

Шаҳар хўжалиги кўп қиррали ва у илмий асосда ривожланиши ҳамда республикамиз пойтахти аҳолисининг фаровонлигини янада оширишга ёрдам бериши учун партия, совет, хўжалик органларининг катта эътибори ва куч-ғайрати талаб этилади.

Ушбу масалалар Тошкент шаҳрини социал ва иқтисодий ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган планларида ўз аксини топмоқда. Атроф-муҳитни муҳофаза этиш бўйича бўлим планнинг махсус бўлими ҳисобланади.

Бир қатор йирик тадбирларнинг амалга оширилиши Тошкент ҳаво ҳавзасига зарарли моддаларнинг чиқарилишини анча камайтириш, атмосферанинг чанг, бошқа зарарли чиқиндилар билан ифлосланишини бирмунча камайтириш имконини берди. Саноатда айланма сув таъминоти ҳажми кўпайди. Фақат 1985 йил ва шу йилнинг уч ойи мобайнида 2,5 миллион сўмлик тадбирлар бажарилди.

Шунга қарамай, ушбу проблема ҳануз жиддий бўлиб турибди. Чунончи, 1985 йил маълумотларига кўра Тошкент шаҳрида атмосферадаги ифлослантирувчи моддаларнинг йиллик ўртача миқдори юқори бўлиб қолган.

Шаҳар, район халқ контроли комитетлари, шунингдек халқ контроли группалари бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар табиатни муҳофаза қилиш тадбирларини қандай бажараётганлигини назорат этиш бўйича муайян ишларни амалга оширмоқдалар. Белгиланган тартибнинг бузилишлари учун айбдор мансабдор шахслардан қонунга биноан талаб қилмоқдалар. Кейинги пайтда шаҳар халқ контроли комитетлари томонидан ушбу масала юзасидан 68 та текшириш ўтказилди, шаҳардаги 206 корхона ва ташкилот текширишга қамраб олинди, уларнинг кўплари икки қайта текширилди. Текшириш натижаларига кўра 139 мансабдор шахс жавобгарликка тортилди, улардан 12 кишига пул жарималари солинди.

Айни пайтда биз янги тозалаш иншоотлари ва бошқа объектларни қуриш, ишлаб турганларини реконструкция қилиш ва кенгайтириш бўйича давлат планлари ва топшириқларининг бажарилишига, атроф-муҳит муҳофазасини таъминловчи ишлаб чиқаришнинг технологик жараёнларини такомиллаштириш бўйича топшириқлар бажарилишига эътиборни қаратдик.

Ошхона ва бошқа мебеллар заводида газларни заҳарли қўшилмалардан тозаловчи учта мослама қурилиши 1979 йилдан бери олиб борилмоқда. Ажратилган маблағлар тўла ўзлаштирилганига қарамай, бу йил фақат битта мослама фойдаланишга топшириш учун тайёрлаб қўйилди. Ушбу масала Сергели район Совети ижроия комитетида, икки марта район халқ контроли комитетида муҳокама этилди, район партия комитети пленуми ва бюросида қайта-қайта кўрсатиб ўтилди. Бироқ, завод бўйсунувчи республика Маҳаллий саноат министрлиги ва объектнинг бош пудратчиси ҳисобланувчи — Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлигининг тресті вужудга келган аҳволга кўникиб қолишган, ҳозирча ваъда ва ишонтиришлардан бошқа конкрет чоралар кўришмаяпти.

«Главташкентстрой» корхоналари атмосфера ҳавоси, сув ресурсларини муҳофаза қилиш ва улардан оқилона фойдаланиш бўйича топшириқларни мунтазам бажаришмаяпти. Бу ерда ҳар йили ушбу масалалар юзасидан анчагина буйруқлар чиқарилади, бироқ уларнинг ҳаммаси ижро интизоми бўшлиги сабабли бажарилмаяпти. Аҳвол шунгача бордики, оқава сувларни тозалаш, зарарли моддаларни тутиб қолиш ва зарарсизлантириш билан боғлиқ табиат муҳофазаси тадбирларининг бор-йўғи учдан бир қисми бажарилди, бунинг учун 1985 йилда ажратилган маблағларнинг фақат 27,7 проценти ўзлаштирилди.

Атмосфера ҳавосини муҳофаза этиш бўйича давлат инспекцияси, шаҳар эпидемиология хизмати билан биргаликда ўтказилган рейдлар пайтида мингга яқин чанг тозалагич текширилди ва улардан 15 проценти носозлиги ёки самарасиз ишлаётгани аниқланди. Айниқса, «Узбексельмаш»да, ёғочни қайта ишлаш комбинатида, текшириш пайтида ҳар иккинчи мослама ишламаган, дурадгорлик буюмлари заводида, керамзит, «Ташсельмаш» заводларида, ҳар учинчи газ тозалаш мосламаси ишламаган, 2-дон маҳсулотлари комбинатида аҳвол қониқарсиздир.

Маълумки, атмосферага чиқарилаётган тозаланмаган моддаларнинг учдан икки қисмини автотранспортнинг чиқинди газлари ташкил этмоқда. «Тоза ҳаво» операцияси жараёнида 50 мингдан зиёд машина танлаб текширилди. Бунда шу нарса аниқландики, текширилган машиналарнинг 36 процентида чиқинди газ юқори экан.

Бу ташвишли ҳолга автотранспортларни газ ёқилғиси билан ишлашга ўтказиш билан барҳам бериш мумкин. Ҳозирги вақтда бизда мингга яқин юк машиналари, 400 та енгил такси ва 30 автобус газ ёқилғиси билан ишлаяпти. Бу рақамлар шаҳардаги автотранспортларнинг умумий сони билан таққослаганда жуда ҳам оздир.

Иккинчиси — бу шаҳар автохўжаликларининг ҳеч истисносиз ҳаммасида транспортнинг газ чиқиндилари устидан назоратни кучайтиришдир. Шаҳарнинг 180 автотранспорт хўжалигида ўтказилган текширишда — «Главташпассавтотранс», марказлашган усулда юк ташиш Тошкент шаҳар автомобиль тресті, «Главташкентстрой», соғлиқни сақлаш, агросаноат ва бошқа бир қатор ташкилотларда жиддий нуқсонлар аниқланди.

Автомобиль двигателларида ёқилғининг тўла ёнишининг зарур сифатини, бинобарин зарарли чиқиндиларнинг камайишини таъминлаш мақсадида ёқилғи олингандан сўнг бензин 5—6 кун ва дизель ёқилғиси 10 кун тиндириб қўйилиши керак. Бу йўл восита ҳам, мураккаб дастгоҳ ҳам талаб этмайди. Буни дахлдор кишиларнинг ҳаммаси яхши билишади, бироқ автомобилларни пешма-пеш заправка қилиш давом этиб келмоқда.

Бунга нефть маҳсулотлари давлат комитети раҳбариятининг эътиборини қаратиш зарур деб ҳисоблаймиз ва Автомобиль транспорти министрлиги ва бошқа ташкилотлар билан биргаликда бу масалани ҳал этишларини қатъий талаб этамиз.

Аввалгидек шаҳарда маиший ва ишлаб чиқариш чиқиндиларини, яъни атмосфера ҳавоси ифлосланишининг муайян манбаи бўлган чиқиндиларни элтиб ташлаш, қайта ишлаш ёки кўмиб ташлаш масаласи охиригача ҳал этилган эмас.

110 минг тонна лойиҳа қувватига эга бўлган маиший чиқиндилар заводи тўла қувват билан ишламаётир. Мавжуд тўртта биотермик барабандан ишда муттасил фақат иккитасидан фойдаланиляпти, холос. Иккита металл прессдан биттаси ишламаётир. Янги ўрнатилган майдалаш қурилмаси ишламасдан ётибди, уни созлаш ишлари жуда чўзилиб кетди. Биноларни капитал ремонт қилиш завод ишга туширилган 1978 йилдан буён ўтказилган эмас.

Яшил ниҳоллар ўтказиш атроф муҳитни соғломлаштиришнинг асосий воситаларидан биридир. Маълумки, бир гектар майдондаги яшил ниҳоллар бир соатда 80 килограмм ис газини ютади, яъни шу давр ичида 200 кишининг ис газини ютади.

Район Советлари ижроия комитетлари, министрлик ва идоралар, корхоналар ва ташкилотлар, турар жой органлари кўкаламзорлаштиришнинг ролига етарли баҳо бермаётирлар. Турар жой массивларини, ишлаб чиқариш объектлари ва кўчаларни кўкаламзорлаштириш бўйича ишлар бўш олиб борилмоқда. Қурилиш чоғида яшил ниҳолларни ҳеч бир асоссиз суратда йўқ қилиб ташлашга йўл қўйилмоқда. Ниҳоллар сув йўқ қақроқ жойларга ўтказилмоқда. Оқибатда улар ўзини тутиб олмаяпти. Яшил ниҳолларни етарлича парвариш қилиш, уларни суғориш, ўсимликларнинг зараркунандалари ва касалликларга қарши кураш етарлича таъминланмаяпти.

Менимча, бу ерда масаланинг бошқа бир жиҳати ҳам бор. Ахир, микрорайонларда кишилар яшайдилар, ветеранлар, Советларнинг депутатлари, маҳалла комитетлари, педагоглар бор — нега улар яшил ниҳоллар ташаббускорлари ва ҳимоячилари бўлмаётирлар. Кўчат ўтқазишни янги одатга айлантириш, турмуш тарзимизга киритиш, болаларда табиатга муҳаббат уйғотиш керак.

Республикада табиий муҳитни муҳофаза этиш ва табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш устидан давлат ва жамоат назоратини амалга оширадиган ўн бешга яқин турли органлар бор. Уларнинг иши кўпинча бир-бирини такрорлайди, текшириш планлари мувофиқлаштириб олинмайди. Чамаси, табиий муҳитни муҳофаза этиш бўйича ягона орган ташкил этиш тўғрисидаги масалани кўриб чиқиш пайти келди.

Атроф-муҳитни муҳофаза этишдаги нуқсонларга яна шунинг учун ҳам йўл қўйиляптики, шаҳар халқ контроли органлари бу масалалар устидан назоратни амалга оширишда ваколатли бўлган давлат назорати бошқа органлари сингари зарур қатъият кўрсатмаяпти, рўй берган аҳвол сабабларини жиддий таҳлил этмаяпти, айбдор лавозимли шахсларга тегишлича талабчанлик кўрсатмаяпти.

Биз аҳволни тузатиш учун барча чораларни кўрамиз. Шаҳар халқ контроли комитетлари ва группалари шу йил охиригача ўз коллективларида, районларда атроф-муҳит муҳофазаси масалаларини ўрганадилар ва кўриб чиқадилар, жонажон шаҳримизнинг гўзал табиати чиройига-чирой қўшиш ва унинг гўзаллигини сақлаб қолиш учун кураш аҳволига принципиал баҳо берадилар.

ТЕНГИ ЙЎҚ ЖАСОРАТ

1941 йил 22 июнда фашистлар Германияси мамлакатимизга хиёнаткорона бостириб кирганида бутун жаҳон аҳли нафас ютиб воқеалар ривожини кузатди: Совет Иттифоқи қарийб бутун Европани асоратга солган вермахт зарбасига дош бера оладими? Олдиндан сафарбар қилинган ва кенг кўламда жанговар тайёргарлик кўрган фашистлар армияси Европадаги урушда тажриба орттирган катта куч эди. Вермахтнинг 8,5 миллионлик армияси Қизил Армиядан шахсий состав жиҳатидан қарийб икки баробар, танклари жиҳатидан 1,5 баробар, самолётлар жиҳатидан уч мартадан кўпроқ устун эди.

Герман империализми қисқа вақт ичида, унча катта талафот бермай туриб 5 миллион квадрат километр территорияга, 290 миллион аҳолига эга бўлган бир қатор Европа давлатларини тиз чўктирганди. Бу ғалабалар немис халқининг кўпчилик қисмини шовинистик куйинди билан заҳарлаган ва улар Европадаги, шунингдек бошқа халқлар ҳам Германияга таслим бўлади, ҳеч қандай давлат вермахт зарбасига дош беролмайди деб ўйлардилар. Халқаро империализмнинг зарбдор кучи — фашистлар Германияси ҳукмрон доиралари ҳам шундай хомхаёл қилишди.

Бугунги кунда, 80-йиллар уфқидан ўша, бундан 45 йил муқаддам рўй берган воқеалар ривожига қаралса, душман устидан қозонилган Ғалабамиз бутун улуғворлиги билан тўла намоён бўлади. Ўша кун ҳанузгача бизнинг душманларимиз дилига раҳна солади.

Бу аламзадалар эндиликда иккинчи жаҳон урушини сохталаштириш, совет халқи ва унинг шавкатли қуролли кучларининг фашистлар Германиясини тор-мор қилишда, у томонидан асоратга солинган халқларни озодликка чиқаришда ҳал қилувчи роль ўйнаганлигини камситишга уринмоқдалар. СССРга нисбатан турли бўҳтонлар қилишга, ҳатто фашизмни, қонхўр Гитлерни кўкларга кўтариб мақташдан ҳам қайтмаяптилар.

Бундан бир неча йил муқаддам «Нью-Йорк таймс» газетасининг ҳарбий шарҳловчиси Х. Болдуин иккинчи жаҳон уруши масалаларига тўхталиб, ўзи каби ашаддий антисоветчилар дилидаги гапларни ўртага тўкиб солган эди: «1941 йил 22 июнда демократия учун жуда қулай имконият туғилган эди. Биз уни қўлдан бой бердик».

Очиқдан-очиқ тан олиш! Океан ортидаги жаноблар ўша вақтда империализмнинг зарбдор кучи мағлубиятига кўз ёши қилиб, социализм дунёсини йўқотиш борасида бой берилган имкониятлар ҳақида баҳс юритишмоқда. Иш шу даражага бориб етдики, ҳатто фашизм қурбонлари ҳам антисоветизм оғуси остида кўзга кўринмай қолди. Францияда чиқадиган баобрў буржуа ҳафталиги «Риверолъ» концлагерларда қатл этилган миллионлаб махбуслар хотирасини оёқ ости қилиб, гитлерчилар лагерларида ўлдирилган одамлар ҳақидаги маълумотларни «чўпчак»ка чиқарди. Парижда нашр қилинадиган «Экспресс» журнали эса газ камералари умуман бўлмаган, лагерларда фақат «битлар»ни ўлдиришган деб ёзди. Мана сизга буржуа ҳақиқати!

Маълум Освенцим, Майданек, Дахау, Маутхаузен, Бухенвальд каби концлагерларда азоб чеккан 18 миллион маҳбус қаердан келиб қолган эди? Бу лагерларда қатл этилган 11 миллион кишичи? Минглаб гувоҳлар, минглаб ҳужжат ва далиллар-чи?

Бутун дунёни концлагерга айлантиришни режалаган фашизм қабиҳликлари бундан 40 йил муқаддам бўлиб ўтган халқаро Нюрнберг процессида тўла-тўкис очиб ташланганни барчага аён. Шундай-ку-я, аммо тарихни ўзининг дастмоясига айлантириб олган жаноб буржуа қаламкашлари — бундан истисно. Ўз хўжайинлари буюртмасини бажараётган капитал дунёси маддоҳлари учун тарихнинг ўзи нима? У ҳам бир бизнес.

Буржуа ҳарбий мутахассислари ҳам маслакдошларидан сира қолишмайдилар. Улар совет ҳарбий санъати эришган ютуқларни менсимай фашистлар мағлубиятини «рус қиши» ёки бўлмаса Гитлернинг стратегик хатоларида кўришади. Ҳақиқатни ўрганиш ўрнига аламзада фашист генераллари хотираларидан хулоса чиқаришни афзал кўришади. Англияда нашр этилган «Зиддиятлар ҳаёти» китоби муаллифи Диана Мосли фашистлар «фюрери» Гитлерни очиқдан-очиқ мақтаган. Муаллифнинг ёзишича Гитлер қўй оғзидан чўп олмаган беозор «болажон, табиат шайдоси» бўлган эмиш. У «тарихий вазифани адо этган буюк стратег» эмиш.

Америкалик тадқиқотчи Дэвид Ирвинг ҳам Мосли хоним фикрига тўла қўшилган ҳолда Гитлерни буткул бегуноҳ қилиб кўрсатувчи «Гитлер уруши» китобини чоп этди. Инглиз фашистлари ҳам шу руҳда нашр қилган рисолада эса гитлерчилар Германияси даврида газ камералари бўлмаган, Дахау концлагерида қувноқ маҳбуслар яшаган деб ёзилади. Рисола муаллифлари безбетларча фашистларга ҳайрихоҳликларини билдириб уларнинг жиноятларини «қизиллар тўқиган афсона»

ИДЕОЛОГИК КУРАШ ЖАБҲАЛАРИДА

деб аташди. Буржуа ташвиқотининг бундай уйдирмалари юзаки қараганда кулгили туюлсада, унинг таъсири сира бундай эмас. «Санди таймс» газетаси хабарига кўра Германия Федератив республикасида социологлар юқори синф ўқувчиларига «Гитлер ва нацизм» мавзусида иншо ёздиришган. Уч минг ўқувчидан қарийб ҳаммаси «Гитлер даврида тартиб бор эди, инфляция йўқ эди» деб ёзган. Фақат бир ўқувчи Гитлер 1933 йилда ҳокимият тепасига келганидан сўнг иккинчи жаҳон уруши бошлангани ва одамларни ялпи қирғин қилганини ёзибди. Бу ўқувчи иншо якунида Гитлер ва нацизм ҳақида мактабда ҳеч нарса тушунтирилмаганига ажабланганини билдирибди. Мосли хоним каби фашист маддоҳлари, Ирвинг каби буржуа мафкураси намояндалари ана шу ҳолатдан усталик билан фойдаланиб, ёшлар онгини заҳарлаш сабоқларини бераётганини у қаёқдан билсин?

Шу ўринда бундан қирқ йил муқаддам Нюрнберг процессида АҚШ бош қораловчиси Роберт Жексон халқаро ҳарбий трибуналга қарата айтган тарихий гапларини эсга олиш диққатга сазовор. «Бизнинг исбот-далилларимиз ғоят даҳшатлики, улар сизларнинг эс-ҳушингизни ўғирлайди. Худди уларнинг фаолияти жаҳон аҳлини ларзага солиб ҳар бир ақли расо кишини нацистлар Германиясига қарши қилди. Унинг қурбонлари фарёди бутун дунёга эшитилиб маърифат дунёсини даҳшатга солди. Зотан ўзим бутун уруш давомида бу даҳшатли ваҳшийликлар ҳақида ҳикояларга ишонқирамай гумонсираб юрганлардан бири эдим».

Қандай адолатли гаплар! Жексон минглаб ҳужжатларни ўқиб ўргангач шундай хулосага келган эди. Жексон вақти келиб бу гаплар, бу далиллар АҚШда унутилиб кетишини қайдан билсин! Ҳатто ўзининг сўзлари ҳам «қизиллар тўқиган афсона» бўлиб қолишини ҳам ўйламаган, албатта. Аммо манфур Гитлер ва унинг гумашталари мақсадларига эришолмади. Совет Армияси бунга йўл қўймади. У босқинчини ўз уясида тор-мор қилибгина қолмай, асоратга солинган Европани фашизм вабосидан ҳалос қилди ҳам.

Империализм маддоҳларининг фашизмни оқлаш ва Совет армияси ғалабаларини камситиш ва мамлакатимиз ташқи сиёсатига туҳмат ҳамда бўҳтонлар уюштиришда маълум мақсадлар яширингани ҳам сир эмас. Буржуа тадқиқотчилари АҚШ раҳнамо НАТО блокининг зўр бериб қуролланиш пойгасини авж олдиришига мафкуравий замин ҳозирлашмоқда. Шунинг учун ҳам улар гўё иккинчи жаҳон уруши арафасидаёқ совет ҳарбий хавфи мавжуд эди ва Гитлер уруши мудофаа характерида эди деб зўр бериб жамоатчиликни чалғитишга уринишмоқда. Шу мақсадда ҳар қандай воситадан, ҳатто ҳар қандай уйдирмалардан ҳам кенг фойдаланишаяпти. Улуғ Ватан урушининг ҳал қилувчи босқичи 1943 йил ёзида АҚШ Давлат департаменти ва ҳарбий министрлик кенгашида Пентагон вакили полковник Виклонк айтган фикрлар бу жиҳатдан эътиборга лойиқ:

— Бизга немислардан Германияни оккупация қилганимиздан сўнг сиёсатимизни ўтказишда ҳамда Америка мавқеини мустаҳкамлашда фойдаланишимиз мумкин бўлган кадрлар тайёрлаш вазифаси юклатилган. Луғатимиздан фашист ва нацист деган сўзларни чиқариб ташлаш керак. Биз, американикларга Германия ва Европада тартиб ўрнатишимиз учун руҳимиз ва эътиқодимизга яқин кўплаб кадрлар зарур бўлади.

Пентагон вакилининг сўзларига изоҳнинг ҳожати бўлмаса керак. АҚШ ҳукмрон доираларининг урушдан кейинги фаолияти буни яққол тасдиқлади.

Қуролланиш пойгасини авж олдириш кампаниясини асослаш учун буржуа мафкурачилари Улуғ Ватан уруши тарихини сохталаштиришмоқда. Бу ҳаракат, айниқса, бир группа америка, инглиз ва француз муаллифлари яратган «Россиядаги фронт» китобида ўз ифодасини топди. Шу китобда ёзилишича, гўё Гитлер СССРга қарши урушга мажбур бўлган эмиш, чунки руслар Германияга таҳдид солган эмиш. Америкада нашр қилинган «Совет ҳарбий қудрати» деб номланган уйдирмада ҳам худди шундай ғоялар илгари сурилган. Бундан бир неча йил муқаддам АҚШ президенти Рейган ГФРга қилган сафарида СС жаллодлари қабристонига гулчамбар қўйгани ҳам гитлерчилар империализми билан АҚШ империализми ўртасидаги ғоявий ворисликни ва ўзаро мафкуравий муштаракликни намойиш қилди. Социализм дунёсидан куч устунлигига эришиш учун барча халқаро шартномаларни поймол этаётган АҚШ империализми бугунги кунда 30-йиллардаги Герман милитаристлари сиёсатини изчил давом эттираётганини бутун жаҳон афкор оммаси рўй-рост кўриб турибди.

Рейган маъмурияти ҳатто ўз сафларидаги вазиятга реал баҳо бераётган арбобларини фикрига ҳам қулоқ солмаяпти. Ҳозирда ҳам Пентагоннинг таниқли намоёндаси П. Уорнке «Форин полис» журналида «Биз эндиликда сиёсий қурол сифатида ҳарбий кучдан воз кечишимиз даркор» деб фикр билдирган эди. Лекин антисоветизм асиридаги АҚШ ҳукмрон доиралари ҳамон ҳарбий устунликка эришишга, шундан сўнг ундан сиёсий имтиёз сифатида фойдаланишга интилмоқдалар. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев партия XXVII съездидаги Сиёсий докладда таъкидлаб ўтганидек «Капитал дунёси гегемонизм идеологияси ва сиёсатидан воз кечгани йўқ, унинг ҳокимлари ҳамон социал ўч олишга умид боғламоқдалар, улар куч жиҳатидан устун бўлиб олиш тўғрисидаги хом хаёллар билан ўзларини ҳамон овунтирмоқдалар».

Бундан 45 йил муқаддам фашистлар Германияси куч устунлигига эришди ва мамлакатимизни тиз чўктиришга уринди. Оқибатда ўзи қазиган чоҳга ўзи қулади. Тарихий ҳақиқат сабоғини унутган АҚШ империализми бугунги кунда худди Гитлер каби куч устунлигига эришиб, мамлакатимизга ўз ҳукмини ўтказишни хом хаёл қилмоқда. Бу пуч хаёлдир!

Ҳ. СОДИҚОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг жамоатчи шарҳловчиси.

ИЛМ-ФАН: ИЗЛАНИШЛАР ВА КАШФИЁТЛАР

МЎЪЖИЗАКОР ТИРОКСИН

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси биохимия институтининг олимлари киши организмида модда алмашинувига таъсир этувчи гармонлардан бири — тироксиннинг ҳосил бўлиши механизмини очдилар.

Олимлар тироксин синтези учун масъул бўлган оқсилга ультрагунафша нур берганларида унинг таркибига кирувчи аминокислоталар шуълалана бошлашини пайқадилар. Эндиликда одам ва ҳайвон қалқонсимон бези таркибига кирувчи оқсилнинг молекуляр структураси, унинг иш принципи худди экрандагидек яққол кўринди қолди. Оқсил тироксинни синтез қилиш учун организмга келувчи йодни илаштириши маълум бўлди.

Олимлар йод иштирокида спирулин сув кўкатини ўстираётиб, унинг озуқа қимматини ғоятда кўтариб юбордилар. 300 мингта товуғи бўлган паррандачилик фабрикасида ўтказилган экспериментлар хўракка шундай сув кўкатлари қўшилса, йилига тирик вазнда қўшимча 150 тонна гўшт ва 10 миллион донадан кўп тухум олишга имкон беришини кўрсатди.

Л. СТРУННИКОВА.
ЎзТАГ мухбири.

Ем-хашак тайёрлаш «Тошкент ҳақиқати» назоратида

ХУЛОСА ЧИҚАРМАБСИЗ-ДА!

ЯНГИЙЎЛ районида ҳозир 10 мингдан ортиқ қорамол ҳамда 17 минг бош қўй боқилмоқда. Илғор хўжаликларда моллар маҳсулдорлигини ошириш, қишлов учун мўл ва сифатли озуқа жамғариш чора-тадбирлари кўрилмоқда. Умуман бу йил районда жами 34 минг тонна дағал хашак тайёрланиши планлаштирилган. Ҳозиргача жамғарилган дағал озуқа 11 минг 775 тоннадан ошди. Бу кўрсаткич ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 1068 тонна камдир.

— Бу йил 11900 тонна табиий ўт пичани тайёрлашни мўлжаллаган эдик, — дейди район агросаноат бирлашмаси Советининг раиси Абдуолим Исоқов. — Қурғоқчилик белгилаган режаларимизни амалга оширишни мушкуллаштириб юборди...

РАПО раисининг бу гапида жон бор. Ҳар йили район меҳнаткашлари асосан Келес массиви яйловларидан табиий ўт пичани тайёрлашарди. Бу йил эса чорвадорлар ана шу жойдаги қўй-қўзиларни ҳам суғориладиган майдонларда етиштирилган озуқа ҳисобига боқмоқдалар.

Лекин районда юз берган шароитга қўл қовуштириб қараб туришмаяпти. Ҳозир озуқа жамғариш ойлиги эълон қилинган. Колхоз аъзолари, совхозларнинг ишчилари, комсомол-ёшлардан иборат 1300 киши ариқ ва йўл чеккаларидан, боғлардан табиий ўт пичани ўриб-йиғиб олмоқдалар. Шу кунгача тайёрланган жами табиий пичан 1350 тоннадан ошди. Бундан ташқари 207 тонна ўт уни ҳам ишлаб чиқарилди.

— Бу кўрсаткичлар ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анча кам, — дейди А. Исоқов. — Шунинг учун ҳам бутун куч ва имкониятларимизни ишга солмоқдамиз. Бироқ шу ўринда бизга оталиқ ёрдами кўрсатаётган Янгийўл шаҳри меҳнаткашларининг ишидан кўнглимиз тўлмаётганлигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Ҳамма вақт ҳам ҳашарчилар тўлиқ куч билан ишламаяптилар, унумдорлик паст бўлмоқда.

Қишловга ем-хашак жамғаришнинг суст бораётганида айрим хўжаликларнинг ҳам айби катта, албатта. Районда жами 2972 гектар ерда эски ва янги беда бор. Биринчи ўримда беда пичани ҳосилдорлиги ўртача 38 центнерданга тўғри келди. Аммо «Партия XXI съезди»,

«Ленинизм» колхозида бўлганимизда, умуман чорвачиликнинг аҳволи билан қизиқдик. Хўжаликда ўтган қишлов ёмон ўтди. 1985 йилда давлатга сут сотиш плани бажарилмай қолди. Етиштирилган бир центнер сутнинг таннархи планда белгиланган 27 сўм 83 тийин ўрнига 32 сўм 39 тийинданга тушди. Умуман чорвачиликдан катта зарар кўрилди. Колхоз фермасида зооветеринария қоидаларининг қўпол равишда бузилиши туфайли молларнинг кўп қисми касалга чалинди, мажбуран

РЕСПУБЛИКА РАДИОСИНИНГ ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ОБЛАСТИ УЧУН ЭШИТТИРИШЛАР БОШ РЕДАКЦИЯСИ ҲАМДА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»-НИНГ ҚЎШМА РЕЙДИ

«СССР 60 йиллиги», «Ленинизм» ва Ленин номли колхозларда гектаридан атиги 24—34 центнердан ҳосил олинди, холос. Жамғарилган озуқанинг сифати ҳам яхши бўлмади.

Бу колхоз ва совхозларда ўтган йили ем-хашак танқис бўлган эди. Лекин юқоридаги хўжаликларнинг озуқачилик бригадалари аъзолари йўл қўйилган камчиликлардан тўғри хулоса чиқармадилар. Экинларни ўз вақтида суғориш, озиқлантириш ишлари яна ўлда-жўлда қолди. Тадбирлар сифатсиз бажарилди. Биринчи ўрим жуда кечикиб ўтказилди. Ундан кейинги йўл қўйилган нуқсонлар иккинчи ўримга ҳам таъсир қилди, албатта. Ўрим-йиғим муддатлари яна чўзиб юборилди. Бу гал ҳосилдорлик 21-29 центнердан ошмади.

сўйиб юборилди. Бунинг оқибатида эса қорамоллар бош сони планда белгиланганидан анча камайиб кетди. Бу эса ўз навбатида колхозда сут етиштириш ва давлатга сотиш планларининг бажарилмай қолишига олиб келмоқда. Масалан, колхозда шу йилнинг 26 июнигача топширилган жами сут 294,4 тоннани ташкил этган, план эса 439,8 тонна эди.

Хўш, хўжаликда ўтган қишлов қониқарсиз якунланган экан, бундан хўжалик раҳбарлари, мутахассислар қандай хулоса чиқаришди? Навбатдаги қишловга тайёргарлик қандай аҳволда?

Колхоз сут-товар фермасида бўлганимизда, хўжалик раҳбарлари, мутахассислари билан суҳбатлашганимизда аҳвол ниҳоятда ташвишланарли эканлигининг гувоҳи бўлдик.

Ғарамланаётган беда пичанининг сифати паст. Мутахассислар текширишдан сўнг учинчи класс, деб баҳо беришди.

Колхоз раисининг чорвачилик ишлари бўйича ўринбосари Олим Тўлаганов эса зўр бериб бизга хашакни мақтади(!). Фермадаги палапартишлик, хўжасизлик шундоқ кўриниб турибди. Молларнинг охурига солинаётган кўк беданинг ярми тўкилиб, сочилиб кетяпти. Ваҳоланки, уларни ва нишхўрдларни йиғиштириб олиб АВМ агрегатида ўт уни тайёрлаш мумкин. Хўжаликда эса бу ҳақда ўйлашмайди...

Бу ерда бошқа камчиликлар ҳам кўп. Лекин чорвачилик мутахассисларининг парвойи фалак. Колхоз бош ҳисобчиси Эргаш Пирматов бизга ҳатто шу кунгача қанча озуқа тайёрланганлигини аниқ айтиб беролмади. О. Тўлаганов гап орасида бу ишлар билан ўтган йили унинг ўзи шуғулланганини, ҳамма ишлар жойида бўлганини айтди. Хўш, бу йил-чи? Қизиқ. Бошқа одам шуғулланса чорвачилик ишлари бўйича раис ўринбосари озуқа жамғаришнинг аҳволини, ҳисоб-китоб ишларининг қандай бораётганини назорат қилмас экан-да?!

Колхозда 2650 тонна дағал хашак жамғарилиши керак. Шу кунгача атиги 990 тонна дағал озуқа тайёрланган. Бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 70 тонна камдир. Биз бу рақамларни район агросаноат бирлашмасида аниқлаб, билдик. Хўжаликда эса ҳисоб-китоб қилиб берувчи тайинли киши йўқ.

«СССР 60 йиллиги» колхозида ҳам сут етиштиришда ўтган йилги кўрсаткичлардан орқада қолинмоқда. Чорвачиликдан кўрилган зарар 20 минг сўмдан ошди. Айни пайтда қишловга озуқа жамғаришда сусткашликка йўл қўйилмоқда. 1985 йилнинг шу давридагига нисбатан қарийб 385 тонна кам хашак тайёрланди.

КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи меҳнаткашларига Мурожаатномасида колхоз ва совхозлар, корхоналарнинг ёрдамчи хўжаликлари, агросаноат комплексининг барча бўғинлари нақадар яхши ишласа магазинлар ва бозорларнинг пештахталаридаги маҳсулотлар шу қадар мўл-кўл бўлиши, гўшт, сут, сабзавот ва бошқа маҳсулотларни аҳоли шу қадар кўпроқ олиши таъкидлаб ўтилган. Шундай экан Янгийўл райони хўжаликларида ҳам раҳбарларнинг, мутахассислар ва барча меҳнаткашларнинг ишга бўлган муносабатларини кескин ўзгартириш керак. Мақсад ўтган йилги йўл қўйилган камчилик ва нуқсонларни такрорламаслик, моллар маҳсулдорлигини ошириш учун зооветеринария қоидаларига қатъий амал қилиш, ердан, техникадан ва бошқа моддий ресурслардан унумли фойдаланиб, қишлов учун мўл ем-хашак базасини яратишдир.

А. ФОЗИЛОВ,
республика радиосининг Тошкент шаҳри ва области учун эшиттиришлар бош редакцияси редактори.

Қ. КАРИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

«КОММУНИЗМ УЧУН» — «КОММУНИЗМ УШИН» ГАЗЕТАСИ 50 ЁШДА

ДАВРГА ҲАМНАФАС БЎЛИБ

«Коммунизм учун» газетаси илгари фақат ўзбек тилида чиққан бўлса, ўн беш йилдирки, қозоқ тилида ҳам нашр этилаяпти. Шу боисдан газетхонлар сони кескин кўпайган. Бир галги тиражи 6 мингга етай деб қолди. Ҳолбуки 1936 йил ёзида газетанинг биринчи сони «Стахановчи» номи билан 500 нусхада тарқатилган эди. Дастлабки муҳаррирлар В. Мирзаев, А. Шокиров, Н. Ниёзов ва бошқа қаламкашлар газетани оммабоп минбарга, жанговар органга айлантириш йўлида кўп куч ва маҳорат сарф қилдилар.

Улуғ Ватан уруши йилларида газетанинг овози яна ҳам баланд янгради. «Ҳамма нарса фронт учун, ғалаба учун», деган шиор остида ватандошларимиз жасорати мадҳ этилди. Газетанинг 1944 йил 15 октябрь сони махсус саҳифаси ҳамқишлоғимиз Совет Иттифоқи Қаҳрамони Аблай Алимбетов ҳаётига бағишланди. У жанг майдонларида кўрсатган жасорати учун юксак унвонга сазовор бўлган эди.

Тинч қурилиш йилларида газета материалларининг тематикаси ва географияси яна ҳам кенгайди. Беш йиллик топшириқларини бажариш йўлида фидокорона меҳнат қилаётган ҳамқишлоқларимиз очерк ва лавҳаларнинг бош қаҳрамонлари бўлдилар. Мусобақа давомида туғилаётган ватанпарварлик ташаббуслари кенг ёйилди, тўпланган бой тажрибалар оммалаштирилди. Ўша кезларда туғилган яхши анъаналар ҳозир ҳам давом этмоқда.

Меҳнаткашларни КПСС XXVII съезди қарорлари ва ўн иккинчи беш йиллик топшириқларини бажаришга сафарбар этишда газета район партия ташкилотига яқиндан ёрдам бераяпти. Редакция журналистлари ва барча жамоатчи активлар съезд ғояларини омма қалбига ва онгига сингдиришда, ишни янгича ташкил этиш самараларини тарғиб этишда фаол иштирок қилмоқдалар, камчиликларни муросасиз танқид остига олмоқдалар.

Кейинги йилларда газетанинг полиграфик ижроси яхшиланди. Босмахонанинг моддий-техника базаси мустаҳкамланди. Редакцияда журналистика илмини пухта эгаллаган ижодкорлар кўпайди. Улардан беш нафари СССР Журналистлар союзининг аъзосидир.

Ишни қайта қуриш ва жадаллаштириш жараёни саҳифаларда ифодаланмоқда. «Жадаллаштириш—давр талаби», «Коммунист бўлишни хоҳлайман» «Нега индамайсиз?», «Ўз-ўзини бошқариш куни» каби мақолалар съезддан кейинги изланишлар самараси бўлди.

Газетанинг ярим асрлик юбилейи нишонланаётган шу дамларда биз бажарилган ишларни умумлаштириб, зиммага юкланган масъулият ортиб бораётганлигини ҳис этмоқдамиз. Съезд қарорларини амалга оширишда актив иштирок этиш, беш йиллик топшириқлари бажарилишини идеологик жиҳатдан таъминлаш жанговар вазифадир.

П. НУРМЕТОВ,
Бўстонлиқ район «Коммунизм учун» — «Коммунизм ушин» газетаси редактори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими.

* * *

Газетанинг биринчи сони чиққан кунга 50 йил тўлиши муносабати билан бўлган йиғилишда район партия комитетининг секретари Л. А. Ряснова газетанинг шонли йўли ҳақида гапириб берди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони ўқиб эшиттирилди ва редакцияга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи топширилди. Газета редактори П. Ш. Нурметовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони, газетанинг штатсиз мухбири, Ойбек номли 30-ўрта мактаб ўқитувчиси Т. Рўзметов, редактор ўринбосари А. Р. Тошметовга Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари топширилди.

Бир группа редакция ходимлари ва босмахона ишчилари, штатсиз активлар область партия комитети ва область ижроия комитети ҳамда Ўзбекистон ССР нашриёт, полиграфия ишлари ва китоб савдоси давлат комитети, шунингдек, нашриёт, полиграфия ишлари ва китоб савдоси область бошқармаси Фахрий ёрлиқлари, турли қимматбаҳо мукофотлар билан тақдирландилар.

ЧЕТ ЭЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

НЬЮ-ЙОРК

Қуролсизланиш юзасидан жаҳон конференциясини ўтказиш — қуролланиш пойгасини, аввало ядровий қуролланиш пойгасини чеклаш ва уни орқага буриб юбориш йўлидаги куч-ғайратларнинг муҳим бўғини бўлиб қолмоқда. БМТнинг қуролсизланиш бўйича жаҳон конференциясига тайёргарлик махсус комитетининг докладида шундай хулосага келинган. Комитетнинг навбатдаги сессияси халқаро ҳамжамият қароргоҳида очилди. Комитет аъзолари докладни муҳокама қилиб, маъқуллайдилар, шундан сўнг доклад БМТ Бош ассамблеяси 41-сессиясида тасдиқлаш учун тақдим этилади. Докладни муҳокама қилиш чоғида делегатлар Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларнинг тинчлик ташаббуслари қуролсизланиш бўйича жаҳон конференциясида қурол-яроғларни кўпайтиришни тўхтатиш ҳамда ядро фалокатининг олдини олиш тўғрисида музокаралар учун яхши асос бўлиши мумкинлигини таъкидламоқдалар.

ЛОНДОН

Ташқи ишлар министри Жеффри Хаунинг ЖАРга шу ҳафтага мўлжалланган сафари қолдирилганлиги расмий равишда эълон қилинди. Бу визит Ғарбда «умумий бозор» мамлакатларининг қандайдир «сулҳпарварлик миссияси» сифатида кенг реклама қилинган эди. Бироқ, Жанубий Африканинг демократик жамоатчилиги, Африкадаги бир қанча мамлакатларнинг раҳбарлари министрнинг апартеид давлатига боришини навбатдаги сиёсий найранг, деб баҳоладилар.

Жанубий Африка миллий конгресси бош секретари Альфред Нзо айтганидек, Хаунинг преторияга келиши бутунлай бефойдадир. Ирқчилар билан музокаралар эмас, балки уларга қарши кенг қамровли иқтисодий жазо чоралари зарур. Африка миллий конгресси, бирлашган демократик фронт ҳамда Жанубий Африкадаги бошқа ташкилотларнинг таниқли арбоблари Лондон ЖАРга нисбатан ўз позициясини ўзгартириб, апартеид режимига қарши жазо чораларини жорий этмагунча Британия министри билан учрашиш ниятида эмасликларини айтдилар.

НАЙРОБИ

Кения Жанубий Африка республикасидаги ирқчи режимга қарши ҳар томонлама ва мажбурий жазо чораларини қўлланиш тарафдоридир, — деди Найробида республика ташқи ишлар министри Элижа Мвангале, — бундай чоралар жаҳон ҳамжамиятининг апартеидни тугатиш ҳамда Жанубий Африка республикаси Намибияни оккупация қилиб туришини тўхтатиш учун сарфлаётган куч-ғайратларига самарали ҳисса бўлур эди.

ЖЕНЕВА

Женевадаги миллатлар саройида инсон ҳуқуқлари комитетининг 28-сессияси очилди. Унда давлатларнинг гражданлик ҳуқуқлари ва сиёсий ҳуқуқлар халқаро битими юзасидан ўз мажбуриятларини қандай бажараётганликлари ҳақидаги докладлари кўриб чиқилади. Сессия қатнашчилари Чехословакия, Венгриянинг, Конго ва Тунис республикаларининг докладларини муҳокама қиладилар.

(ТАСС, 8 июль).

Филиппиндаги воқеаларга доир

МАНИЛА, 7 июль. (ТАСС). Филиппин президенти Корасон Акино мамлакат жанубий районлари бўйлаб икки кунлик сафардан бугун эрталаб пойтахтга қайтиб келгач, унинг ҳукумати вазиятни тўла контрол қилиб турганлигини айтди. Акинонинг гапларига қараганда, у ҳукуматга содиқ бўлган қуролли кучлар қўмондонлигига пойтахтдаги «Манила» меҳмонхонасини эгаллаб олган собиқ президент Фердинанд Маркос тарафдорларини яккалаб қўйиш ҳақида кўрсатма берган.

Яқинда бўлиб ўтган сайловларда номзоди вице-президент лавозимига овозга қўйилган Артуро Толентино бошчилигидаги Маркосга содиқ сиёсий арбоблар ҳокимиятни эгаллаб олишга уринган эдилар. Филиппин пойтахти марказида бўлиб ўтган навбатдаги митингдан сўнг Толентино собиқ президентга содиқ қолган бир неча юз ҳарбий хизматчи соқчилигида бир группа тарафдорлари билан «Манила» меҳмонхонаси биносига ўтди, бу ерда уни Филиппин президенти вазифасини бажарувчи ва янги маъмурият бошлиғи деб эълон қилинди.

Акино пойтахтга қайтиб келгач, дарҳол қуролли кучлар қўмондонлиги ва миллий мудофаа министрлиги билан кенгашиб олиш учун президент саройига йўл олди.

Филиппин ҳукуматининг аҳволи «жуда мустаҳкам» деди миллий мудофаа министри Энриле журналистлар саволларига жавоб қайтариб. Илгари фитначиларни қўллаб-қувватлаган аскарларнинг кўпчилиги ўзларининг алданганликларини айтиб, бугун эрталаб «Манила» меҳмонхонасидан чиқиб кетдилар.

Ҳиндистон Ҳинд океандаги базаларга қаршидир

ДЕҲЛИ. 8 июль. (ТАСС). Ҳиндистон Маврикийнинг бу давлатга Чагос архипелагини қайтариш ҳақидаги талабини қўллаб-қувватлайди. Архипелаг Чагоснинг таркибий қисми бўлган Диего — Гарсиа ороли билан биргаликда қайтарилиши лозим, — деди Ҳиндистон Бош министри Ражив Ганди ана шу мамлакатга икки кунлик сафаридан қайтиб келгач, пойтахтдаги аэропортда ўтказилган матбуот конференциясида. У Ҳинд океанини тинчлик зонасига айлантириш мақсадида шу район хусусида яқин орада халқаро конференция ўтказиш тарафдори эканлигини айтди.

Ҳиндистон матбуоти шу муносабат билан Буюк Британия Маврикий мустақилликка эришишдан сал илгари Чагос архипелагини қонунга хилоф тарзда юлиб олганлигини эслатиб ўтмоқда. Кейинчалик Англия ҳукумати Диего-Гарсия аҳолисини кўчириб кетди. Оролнинг ўзини эса АҚШнинг ядро базасини яратиш учун Пентагонга топширди. «Ҳинд океани районида Америка ва Англия ҳарбий базаларининг бўлиши БМТнинг ана шу регионни тинчлик зонасига айлантириш ҳақидаги декларациясига зиддир», деб ёзди бугун «Ҳиндустан Таймс» газетаси. Диего-Гарсиянинг ядро базасига айлантирилиши Ҳинд океани ҳавзасидаги ҳамма мамлакатларга таҳдид солади.

Бу кишининг исми Жеймс. У Калифорниядаги Лос-Анжелес шаҳри кўчалари ва хиёбонларида истиқомат қилади. Тунларни картон коробкасида ўтказади, бутун кун бўйи эса бир бурда нон излаб юради. Америкада тақдири шундай кишилар жуда кўп. Уларнинг сони 5 миллион нафардан ҳам ошиб кетган. Бу кишиларнинг ўз она-Ватанида на иш жойи бор, на бошпанаси.

АП—ТАСС фотоси.

АТЕИСТИК ПРОПАГАНДАНИНГ ТАЪСИРЧАНЛИГИ УЧУН!

АТЕИСТ—ЛЕКТОРЛАРНИНГ РЕСПУБЛИКА ЗОНАЛ СЕМИНАРИ

Кеча Тошкент область партия комитетида Тошкент, Жиззах ва Сирдарё областлари «Билим» жамияти ташкилотларининг атеистик темада лекция ўқувчи лекторларининг республика зонал семинар-кенгаши иш бошлади.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. Алимов семинар қатнашчилари олдида сўзлади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими мудири С. Қ. Қурбонов «Партия XXVII съезди ва аҳолини атеистик тарбиялашда партия раҳбарлигини кучайтириш масалалари» темасида доклад қилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице президенти, академик Э. Ю. Юсупов ва СССР Министрлар Совети ҳузуридаги диний ишлар бўйича Советнинг Ўзбекистон ССРдаги вакили Ў. А. Рустамовларнинг докладлари буржуазия пропагандасининг диндан социализмга қарши идеологик кўпорувчиликда фойдаланишга бўлган уринишларини фош этиш ва дин ҳақидаги қонунчиликка риоя қилиш масалаларига бағишланди.

Тошкент Давлат университети атеизм тарихи ва назарияси кафедрасининг мудири, фалсафа фанлари доктори, профессор А. Э. Абдусамедов, Тошкент театр ва рассомчилик институти ректори, фалсафа фанлари доктори, профессор Т. С. Саидбоев, Тошкент политехника институти фалсафа кафедраси мудири, фалсафа фанлари доктори, профессор А. А. Ортиқов ва бошқалар атеистик пропаганданинг актуал проблемалари юзасидан докладлар ва ахборотлар билан чиқдилар.

Республика зонал семинар-кенгаши бугун ўз ишини давом эттиради.

Атеистик тарбияга бағишлаб Тошкент шаҳрида иш бошлаган республика зонал семинар-кенгашида қатнашаётган областимиз атеист лекторларидан бир группаси. (Чапдан ўнгга) Т. Рўзметов (Бўстонлиқ), Ҳ. Сулаймонов (Чиноз), М. Юсупова (Ангрен), М. Ниёзова (республика илмий атеизм уйи), З. Исломова (Тошкент шаҳри), И. Сайфиддинов (Ангрен)ларни кўриб турибсиз.

А. Мальцев фотоси.

ОММА ОРАСИДА

Область «Билим» жамияти правлениеси илмий-методик совети атеистик билимлар пропагандасига эътиборни кучайтирмоқда. Кейинги вақтда бу соҳада талайгина ишлар қилинди. Янгича анъана ва одатларни пропаганда қилишга доир тавсиялар ишлаб чиқилиб, областнинг шаҳар ва район ташкилотларига жўнатилди. Биргина шу йилнинг биринчи кварталида қарийб мингга яқин атеистик мавзуларда лекциялар ўқилди.

Илмий-методик совет аъзоларининг шаҳар ва районларга чиқишлари тез-тез уюштирилиб турибди. Улар жойларда лекциялар ўқиш, семинарлар ўтказиш билан бирга, қишлоқ меҳнаткашларини қизиқтирган кўпдан-кўп саволларга жавоб қайтариб, «Билим» жамияти бошланғич ташкилотлари, маҳаллий атеист-лекторларга амалий ёрдам ҳам бермоқдалар.

Паркент районида ўтказилган шундай семинар-кенгашларнинг бири «Атеистик тарбиянинг актуал масалалари, янгича урф-одат ва маросимларни турмушга тадбиқ этиш» мавзуига бағишланди. Кенгаш район партия комитети иштирокида ўтказилди. Унда кўзга кўринган олимлар, мутахассисларнинг илмий дунёқарашни шакллантириш, табиатдаги «муқаддас» жойлар, совет анъаналари ва одатларига доир лекция ва суҳбатлари семинар иштирокчиларида катта қизиқиш уйғотди.

Райондаги Сурхо маҳалла комитетининг раиси М. Миркаримов семинарда янгича анъана ва урф-одатларни турмушга жорий этиш ва бу соҳадаги илғор тажрибалари тўғрисида гапириб берди. Бундай конференция ва семинарлар областнинг Бўстонлиқ, Чиноз, Оққўрғон ва бошқа районларида ҳам бўлиб ўтди.

«Билим» жамияти область ташкилоти ҳузурида тўрт йилдан буён лекторлик маҳорати университети иш олиб бормоқда. Бунда, айниқса, А. А. Ортиқов, М. З. Зокиров, А. Э. Абдусамедов, Т. С. Саидбоев каби таниқли атеист-олимларнинг ҳиссаси салмоқли бўлмоқда. Уларнинг шу университет илмий-атеизм факультетида ўтказган «Ўзбекистонда дин ва диний ташкилотларнинг аҳволи», «Ҳозирги замон идеология кураши ва дин», «Атеист-лекторларнинг нотиқлик санъати» мавзуларидаги лекциялари тинглoвчиларда қизиқиш уйғотмоқда.

Шу йилнинг бошида бу ерга москвалик лектор В. В. Боробин таклиф этилди, у университетда «Контрпропаганда ва атеизм масалалари» темасида лекция ўқиди. Шунингдек, илмий атеизм факультети тингловчилари лекторнинг «Илмий-атеистик пропаганданинг форма ва методлари», «Лектор маҳорати», «Ҳозирги замон христиан-сектантлик диний идеологияси ва фаолияти танқидига доир», «Христианликнинг буржуа-клерикал қарашлари» мавзуларидаги лекцияларини ҳам мароқ билан эшитдилар. Шундан сўнг москвалик меҳмон областимизнинг Нариманов шаҳри, Ўрта Чирчиқ ва Тошкент районлари меҳнаткашлари ҳузурида бўлиб лекциялар ўқиди, кишиларнинг атеизмга оид кўпдан-кўп саволларига жавоб қайтарди.

Атеистик пропаганданинг савол-жавоб кечалари, мунозара, давра суҳбати, оғзаки журнал, атеистлар куни, ҳафталиклар каби формаларидан самарали фойдаланилмоқда. Масалан область колхоз ва совхозларида ғўза парвариши авж олдирилаётган шу кеча-кундузда составида олимлар, санъаткорлар, медиклар бўлган агитбригадаларнинг областимиз пахта далаларига чиқиши уюштирилмоқда. Лекторлар бевосита дала шийпонларида, колхозчилар ва совхоз ишчилари ҳузурида лекция ва суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Аммо шуни ҳам айтиш керакки, областимизнинг айрим район ва колхоз-совхозларида олиб борилаётган атеистик ишлар ҳали талабга тўла жавоб бермайди. Чунончи, жойларда янги урф-одат ва анъаналар секинлик билан турмушга жорий этилмоқда, айрим саёқ мулла, фолбин ва эшонлар қонунларимизга чап бериб, меҳнатсиз даромадларга ружу қилмоқдалар. Бундай аҳвол, айниқса, Бўстонлиқ, Оққўрғон ва Пискент районларида тез-тез содир бўлмоқда.

Бу жойларда атеистик пропаганданинг таъсири деярли сезилмаяпти. Мазкур районларда атиги биттадан илмий-атеизм халқ университетлари ташкил этилган бўлиб, уларда ҳам машғулотлар савияси паст, атеистик билимлар пропагандаси эса жуда суст олиб борилаяпти. Нариманов ва Янгиобод шаҳарларида бундай университетлар умуман йўқ. Атеист-лектор кадрлар тайёрлаш ишларига эътиборсизлик билан қаралмоқда.

А. ХОЛМИРЗАЕВ,
«Билим» жамияти область ташкилотининг референти.

ТАВБАСИГА ТАЯНМАГАНЛАР

ДИНИЙ САРҚИТЛАРГА ЎРИН ЙЎҚ!

Улар битта қишлоқданку, аммо гузарлари бошқа-бошқа. Бирининг нафаси ўткир духонлиги, иккинчисининг теккан жойини ҳалимдай ҳил-ҳил юмшатиб, азойи-баданни яйратиб юборадиган сеҳрли қўли ҳақида фақат одамлардан эшитиб юришади-ю лекин учрашишмаган. Тўғриси, улар орқаваротдан бир-бирларига нисбатан қаттиқ кек сақлаб, ғойибона бир-бирларига адоват кўзи билан қарашарди. Ҳар хил шум ва ғаразли фикрлар ҳар иккаласини ҳам ич-ичидан кемирарди. Дуохон домла: «қани энди парихон отин бўлмасаю, лақмаларнинг жамики ташмалаб келтиргани ўзимники бўлса» деб хаёл сурса, Парихон ая: «Отинг ўчкур Нишон дуохон чиқди-ю ноним яримта бўлди» деб ўртанар. ўзини қўярга жой тополмасди.

Кунлардан бир кун улар иттифоқо учрашиб қолишди. Ростини айтганда, улар бу гал олдинма-кетин бўлиб тўйдан қайтишаётганди. Ҳозир олатасир жанжал бўлиб кетса керак, деб ўйлаётгандирсиз? Йўқ, улар бундай қилишмади. Жанжаллашишмади, ҳатто бир-бирига ўқрайиб ҳам қарашмади. Бу учрашувда улар фақат тугун алмашишди, холос.

— Йўлда фикр қила-қила,— дея тушунтирди Нишон домла Кимё парига,— қўлимдаги тугун сизники эканига ақлим етди. Карт думбадан тайёрланган ёғлиққина палов шекилли... Омонатингизни қабул қилиб олинг, пирим.

— Вой ўлмасам!— деди Парихон бир сакраб тушиб. Сўнгра атрофга бир қараб олди-да, қўлидаги тугунни ерга қўйиб апил-тапил оча бошлади.— Дарвоқе,— дея сўзида давом этди у кимхоб чопон ўралган каттакон тугунни эгасига узатиб,— тўйбоши адашиб меникини сизга, сизникини менга бериб юборибди-да. Аммо, лекин барака топсин. Иззатимизни роса ўрнига қўйишди.

— Нимасини айтасиз Парихон,— деди юраги тўлиб, кулмоқдан бери бўлиб Нишонбой.— Айтинг-айтинг, шундай одамлар бор бўлсин...

Ҳар икки «тақводор» қарға- қарғанинг кўзини чўқимайди қабилида иш кўриб юрган кунларнинг бирида кутилмаган ҳодиса рўй берди. Бу вақтда ўзлари ҳам бинойидек олғир бўлиб қолишган, фирибгарликнинг янги-янги усулларини эгаллаб, уни амалда устомонлик билан тадбиқ этишаётган эди. Айрим лақма кишилар устида ўтказган «тажриба»лари иш бериб, ҳамёнига мўмай пул ёғилиб турганида, буни қаранг, Кимёхон ўзининг ҳам бошига шундай савдолар тушишини ўйлаб, фикрлари ғовлаб ўтирарди.

Партия ва уруш ветерани, Свердлов номли қишлоқ Совети ижроия комитети ҳузуридаги уруш ветеранлари Советининг раиси М. Мирхожиев тўлиб турган эканми, Парихон келиши билан бундай деди:

— Бу аёлни таништириб ўтирмайман. Ҳаммангиз яхши биласиз. Қишлоғимизда отнинг қашқасидай маълум. Бир неча бор огоҳлантирдик, жиддий гаплар айтдик, кор қилмади. Қўлимизда бир эмас, ўнлаб тилхатлари турибди. Аммо, ҳали-ҳануз диний маросимларни «гуллатиб» юрибди. Хўш, сизлар бунга нима дейсизлар, маҳалла оқсоқоллари?

— Тўғри,— деди мактаб директори Карима Абдуллаева.— Кимё Отакишиева андишанинг отини қўрқоқ қўйиб, ҳаммани алдаб, кўзимизга чўп солмоқда. Биз унга инсонпарварлик қонунларимиз нуқтаи-назаридан қараб, танлаган йўлидан қайтишни, кўпчилик қатори ҳалол яшаш кераклигини тушунтирдик, маслаҳат бердик...

— Бир нарсага ҳайронман,— деди техника фанлари кандидати Маҳкам Зиёхўжаев.— Ўрганган кўнгил қўймас экан-да. Енгил-елпи яшашга одатланган одамга қонунда кўздан тутилган чораларни қўллашдан бошқа илож йўқ.

Лекин шу йиғилишда Кимё Отакишиева минг хил тавба-тазарру билан силлиққина қутулиб кетди. Бу гапларнинг бўлиб ўтганига ҳам анча бўлди. Мана бугунги кунда унинг садоқатли «ҳамкасабаси» Нишонбой Расулов Кимёхоннинг ишларини боплаб давом эттирмоқда. Унинг парвойи фалак.

Гоҳо Нишонбой уйда тагида қават-қават кўрпача, ёнбошида лўлаболиш, шифтга қараб хаёл суради. Шунда аввалги довдир ҳаёти, ҳозирги шоҳона турмуши кўз ўнгидан ўтади.. Дарҳақиқат, Нишон Расулов ким ўзи? Нега унга бу қадар ихлос билан сажда қилишади? Бир куни уйқусида алаҳсираб бу саволга жавоб бериб юборганини ўзи ҳам билмай қолди:

— Қандингни ур, Нишонбой! Савлатингдан от-ку от, оғир карвон туялар ҳам ҳуркади. Бўлмаса сен кимсан? Яқин-яқинларгача ҳам гўшт сотиб савдогарчилик қилардинг, арақ ичиб кетганнинг кетмонига, ўтганнинг ўроғига човут солардинг. Сен юрган кўчаларда одамлар қўрқиб юришмас, итлар вовиллашдан тўхтарди. Ўғри охири сўпи бўлади, ювош тортиб қолади, деганлари тўғри экан-да. Аста-секин бефойда йўллардан қайтдинг. «Илму-амал» пайдо қилдинг. Қуръон-у ҳадисдан бир-икки жумлани чала-чулпа ёдлаб олиб, унга икки ҳисса ёлғон аралаштириб, одамларни алдай бошладинг. Дуохонликни касб даражасига кўтардинг. Шундай вақтлар бўлдики, уйинггa келадиган кишиларнинг саноғига етолмай қолдинг. Бай-бай, илми сендан ўн ҳисса ортиқ акалар, саҳий бойваччалар, ҳотамтой оғаларни айтмайсанми?! Лақмалик ҳам эви билан-да, қумни олтин десам чиппачин ишонаверасизларми, оғайнилар?!.

Шундай деб у ҳаяжонланиб ўрнидан туриб кетди. Тор, қоронғи йўлакларга кўз югуртириб, хонадан намойишкорона қадам ташлаб ташқарига йўл олди.

Шундай кунларнинг бирида, тўғрироғи шу йил 3 июлда Илҳом Ғуломов деган бир шахс уй атрофида пайдо бўлиб, Нишонбой дуохоннинг уйини суриштириб юрарди.

— Кимнидир излаяпсиз шекилли, отахон?

— Топдингиз бўтам, топдингиз. Шаҳардан атайлаб келдим. Тошкент шаҳар Октябрь районидаги Темиртов кўча, 53-уйда яшайман. Нишонбой пиримизга атаганим бор эди...

Нишонбой навбатдаги «мурид»га ўзини таништирди:

— Э, бормисиз пирим! Излаганингиз худди биз бўламиз-да, қани, уйга марҳамат қилсинлар, уйга!..

Қиссадан ҳисса шулким жамоатчилик уларни тартибга чақиряпти, танбеҳ беришаяпти. Лекин Нишонбой домла ҳам, Кимёхон пари ҳам соддадил одамларни лақиллатиб, текин даромад орттиришдан ўзларини тийишa олмаяпти. Улар диндан жамият ва шахс манфаатларига зид мақсадларда фойдаланиш қонунчилигимизга, турмуш тарзимизга ҳилоф эканлигини тан олгилари келмаяпти, ўз «фаолиятлари»ни давом эттиришмоқда, ҳар хил уйдирмалар билан одамларни пинҳона алдашяпти. Жамоатчиликка чап бериб, жуда бўлмаса, уларга қайта-қайта қуллуқ қилиб, минг хил товланиб, тавба-тазарру билан таъзим бажо келтириб, жавобгарликдан осонгина қутилиб қолмоқдалар. Хўш, уларнинг бу қилмиши қачонгача давом этади?

Эшонқул ҲАЙДАРОВ.

СПОРТ МАЙДОНЛАРИДА

ХОЛИС НИЯТ ЎЙИНЛАРИ

ЎЗБЕКИСТОНЛИКЛАР ҲИССАСИ

Йилнинг энг йирик спорт мусобақалари — Холис ният ўйинлари қизғин давом этмоқда. Унда СССР терма командаси составида мамлакатимизнинг спорт шарафини ҳимоя қилаётган республикамиз вакиллари муваффақиятли қатнашмоқдалар.

Аёллар ўртасида 100 метрга югуришда Э. Барабашина учинчи ўринни, 3000 метрга югуришда С. Ўлмасова иккинчи ўринни, 100 метрга чалқанча сузишда эса С. Заболотнов иккинчи ўринни эгалладилар.

«ТРАКТОР» ҲАМОН ПЕШҚАДАМ

Республикамиз физкультура коллективлари командалари ўртасида футбол бўйича Ўзбекистон чемпионатининг 15 ҳамда 16 тур ўйинлари бўлиб ўтди. Тошкентнинг «Трактор» командаси иккала учрашувни ҳам сафарда ўтказди. Дастлабки ўйинда тракторсозлар Навоийда «Автомобилист» командасини 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратган бўлсалар, иккинчи учрашувда Бухоронинг «Ёш куч» коллективи устидан 1:0 ҳисобида ғалабага эришдилар. Олмалиқнинг «Металлург» командаси 15-турда «Ёш куч» коллективини 1:0, 16-турда эса «Автомобилист» (Навоий) футболчиларини 2:1 ҳисобида мағлубиятга учратди. Қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд этилди. 15-тур: «Бинокор» — «Экспресс» — 4:2, РФОСММ — «Автомобилист» (Ғ) — 3:0, «Бетоншчик» — «Металлург» (Б) — 3:1, «Автомобилист» (Ф) — «Гулистончи» — 6:2, «Шаҳрихончи» — «Чортоқ» — 2:1.

16-тур: «Техник» — «Экспресс» — 3:1, «Факел» — «Автомобилист» (Ғ) — 4:0, «Чортоқ» — РФОСММ — 0:2, «Гулистончи» — «Бинокор» — 1:2.

Чемпионатда 30 очко билан Тошкентнинг «Трактор» командаси пешқадамлик қилмоқда.

Редактор
Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КИНОФИЛЬМЛАР ПРОКАТИ КОНТОРАСИ

ИЮЛЬ ОЙИДА
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ШАҲАРЛАРИ ВА РАЙОНЛАРИ ЭКРАНЛАРИГА
ЯНГИ БАДИИЙ ФИЛЬМЛАРНИ ЧИҚАРДИ

«ЁЛҒИЗ КЕМАДА САФАРДА»

Сценарий муаллифи — Е. МЕСЯЦЕВ.
Режиссёр — М. ТУМАНИШВИЛИ.
Ролларда: М. Ножкин, А. Фатюшин, С. Насибов, Н. Бегалин, А. Лицитис, В. Зикора ва бошқалар.

Бу ўткир сюжетли фильм Марказий разведка бошқармасининг мамлакатимизга қарши тайёрлаган иғвогарлик уринишини бартараф этишда совет денгизчилари кўрсатган жасорат ҳақида ҳикоя қилади.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ

«РАҚС МАЙДОНЧАСИ»

Сценарий муаллифлари — А. ИНИН, С. САМСОНОВ.
Режиссёр — С. САМСОНОВ.
Ролларда: А. Яковлева, Е. Дворжецкий А. Назарьева, С. Глазов, Л. Шевель, В. Дружников, Л. Шагалова ва бошқалар.

Қаҳрамонлар тақдирида маълум роль ўйнаган денгиз соҳилидаги кичкинагина шаҳарчада жойлашган эски рақс майдончасини бузиб ташлашга уриниш ҳақида ҳикоя қилинади.

«МОСФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ.

«ЧИЯБЎРИЛАР УЧУН ҚОПҚОН»

Сценарий муаллифи — Владимир АКИМОВ.
Режиссёр — Муқаддас МАҲСУДОВ.
Ролларда: Нурулло Абдуллаев, Андрей Подошьян, Юнус Юсупов, Алла Рензяева ва бошқалар.

Бу детектив фильм шу ҳозирги кунларимизда Гражданлар уруши даврида тор-мор этилган босмачи тўдаларнинг бошлиғи — қўрбошининг қимматбаҳо бойликларига эга бўлишни мақсад қилиб қўйган хавфли жиноятчини қидириш ҳақида ҳикоя қилади.

«ТОЖИКФИЛЬМ» КИНОСТУДИЯСИНИНГ МАҲСУЛОТИ

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитети
29-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1986—1987 ўқув йили учун
ЙИГИТ-ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича малакали мутахассислар тайёрлайди, бичувчи (пойабзалнинг устки деталлари бўйича), **тайёрловчи** (пойабзалнинг устки қисмини тикиш бўйича), **пойабзални якка буюртма асосида тайёрловчилар, саноат ускуналари бўйича слесарь-механик, ОТК контролёри, тикувчи-мотористка.**

8 йиллик маълумотли йигит ва қизлар учун ўқиш муддати 2 йил. Ўрта маълумотлилар учун ўқиш муддати 1 йилу 6 ой. Уларга ҳар ойда 30 сўм ҳажмида стипендия берилади. 8 йиллик маълумотга эга бўлганлар эса давлат таъминотида бўлиб кийим-бош ва кунига 3 маҳал овқат билан бепул таъминланадилар. Ишлаб чақариш практикаси даврида ҳамма ўқувчилар ишлаган иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

БИЛИМ ЮРТИ ҚОШИДА КЕЧКИ ИШЧИ-ЁШЛАР МАКТАБИ МАВЖУД.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар олий ва ўрта махсус ўқув юртларига йўлланма билан юборилади.

Билим юрти қошида қуйидаги тўгараклар мавжуд: бичиш ва тўқиш, миллий чолғу-асбоблари, кино-фото ва бошқа спорт секциялари.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: директор номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат, саломатлиги тўғрисида справка (286-форма). туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, турар жойидан справка, 3х4 см. ҳажмидаги 6 дона фотосурат, ўқиш ёки иш жойидан характеристика.

ҲУЖЖАТЛАР ЯКШАНБА КУНИДАН БОШҚА ҲАР КУНИ СОАТ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ЎҚИШ 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор райони, Домбробод массиви, Наққошлик кўчаси, 20-уй (7, 16-троллейбус, 173-автобуснинг «Домбробод» бекати, метронинг «Собир Раҳимов» станцияси). Телефон 76-77-45.

Ўзбекистон ССР ҳунар-техника таълими давлат комитети
ГРАЖДАН АВИАЦИЯСИНИНГ 243-АВИАРЕМОНТ ЗАВОД БАЗАСИДАГИ
20-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1986—1987 ўқув йили учун
ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

учиш аппаратларини созловчи слесарь, авиадвигателларини созловчи-слесарь, учиш аппаратлари ускуналари ва ремонти бўйича электромонтажчи, газ-электр пайвандчи, кенг профилли станокчи.

8-синф ҳажмида маълумотлилар учун ўқиш муддати 3 йил. Ўрта маълумотлилар учун эса ўқиш муддати бир йил.

БИЛИМ ЮРТИГА 15 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ 8-10-СИНФ ҲАЖМИДА МАЪЛУМОТЛИ ЙИГИТ-ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Билим юртини битирганлар граждан авиациясининг 243-авиаремонт заводига ишга юборилади.

Завод хизматчилари граждан авиацияси учун белгиланган ҳамма имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юртида 3 йил ўқийдиган ўқувчилар тўла давлат таъминотида бўладилар. Бир йил ўқийдиганларга эса ҳар ойда 80 сўм ҳажмда стипендия берилади.

Ҳамма ўқувчилар ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақларининг 50 процентини оладилар.

Билим юртида ҳар хил тўгараклар ва спорт секциялари, вокал-чолғу ансамбли, мотоклуб, радиотехника секцияси ва мерганлик секциялари мавжуд. 16 ёшга тўлган ўқувчилар авиаклубга қабул қилинади.

Билим юртини муваффақиятли битирганлар граждан авиацияси институтлари ва билим юртлари ҳамда ҳарбий билим юртига ўқишга юборилади.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт: билим юрти директори номига ариза, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, ота-онасининг иш жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси, турар-жойидан справка, 5 дона 3х4 см., 3 дона 6х4 см. ҳажмдаги фотосурат.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, (25, 66, 61, 40 «э»-автобусларнинг «Транспорт институти» бекати). Телефонлар: 99-96-46, 99-94-50.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
/«Ташкентская правда»/
ОРГАН ТАШКЕНТСКОГО ОБКОМА КОММУНИСТИЧЕСКОЙ ПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА И ОБЛАСТНОГО СОВЕТА НАРОДНЫХ ДЕПУТАТОВ

БИЗНИНГ АДРЕС: 700047, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748, масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750, БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; партия турмуши — 325778; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325556; қишлоқ хўжалиги — 325647; пропаганда — 337010, 325749; совет қурилиши — 325733; маданият — 325767; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; тунги навбатчи — 325553; эълонлар бўлими — 325727.

Р.— 08858. Б. 1877. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12